

SPEJDERJUL 1960

Udgivet af KFUM-Spejderne i Danmark, Det Danske Spejderkorps, Det Danske Pigespejderkorps og KFUK-Spejderne i Danmark

Redaktionsudvalg: Gudrun Due Jensen, Annesofie Hermann, Fritz Lerche og Erik Schwarz (ansvarhavende)

Omslaget tegnet af Jørgen Müller. Side 2: Asbo Foto eneret. Side 27 tegnet af Axel Mathiesen

Typografien ved Erik Ellegaard Frederiksen. Nøddeknækkeren tegnet af Per Illum

Omslaget trykt af Dyva & Jeppesen, kgl. Hofleverandør. Tekstsider trykt af Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S, Århus

PRIS KR. 1,75

Da han syntes, at mørket måtte være uendeligt, var det, at han fik øje på bålet.

Det var blot nogle rødgule flammer, som flakkede uroligt for nattevinden. Han så sorte silhouetter: mænd i en kreds om det blafrende bål. En skygge tegnede sig i ét nu mod en oplyst klippeblok - og forsvandt. En eller anden kastede et stykke træ på ilden. Gnisterne hvirvlede op mod den sorte himmel og opslugtes af mørket.

Hans hjerte bankede heftigt, og han trak vejret dybt og hastigt som en, der har løbet længe... eller som en, der nages af frygt.

Bålet drog ham. Dets lys. Dets varme. Han betragtede det med øjne, der snart var tvivlende, snart længselsfulde. Mørket var hans ven, mørket, der skjulte ham, dækkede ham, gjorde ham fri... viernede ham mod forfølgerne, lukkede sig bag ham og slettede hans spor. Derfor havde han vænnet sig til at leve om natten, vandre om natten. Dagene tilbragte han i de skjulesteder, han kunne finde. Dybt inde i klippehuler, nede i slugter, i forladte huses kældre hvilede han ud i urolig søvn og ventede på, at mørket skulle komme tilbage og svøbe sin kappe om ham.

Mørket var hans ven. Men han måtte betale for dets tjenester med sin person, sit selv. Han tænkte på det nu: Det er i andre menneskers øjne, man ser sit eget ansigt; det er tonefaldet i andre menneskers svar, der fortæller os om vor egen stemmes klang. Men mørket og ensomheden var blevet til ét for ham, og han var ved at blive en del af dette hele, ligesom vanddråben, der opsluges blandt andre vanddråber i flodens bestandige strøm. Måske var det derfor, han længtes mod bålet og kredsen omkring det.

De hørte ham komme. En af dem rejste sig og gik ud i mørket - ud imod ham. En anden gjorde ham følge. Flygtningen åndede tungt, slæbte sine fødder over sandet, stødte mod en sten og stønnede af smerte, da han faldt. De greb ham og rejste ham op. Gnister for mod nattehimmelen, og flammerne dansede og legede.

Ingen stillede ham spørgsmål. De lod ham være. Men en eller anden rakte ham en skål med vand, og han drak taknemmeligt. Uden ord stak en anden ham en hummelbrød i hånden. Han åd som et dyr, begærligt og hurtigt og følte en fred, han næsten havde glemt. Han lyttede til deres genoptagne samtale.

- Hvem, spurgte en af mændene, - hvem skal få lov til at opleve alt det, du sagde før?

Det var til den ældste i kredsen, spørgsmålet blev rettet, og han svarede nu langsomt: - Alle... sådan ser jeg det... for

når der står, at det glødende sand skal blive til vanddrag, og at hjorte skal holde rast i sjakalers bo...

En anden faldt ham i talen: - Mon dog alle? Står der ikke også, at ingen urén skal færdes på den hellige vej?

- Ørken og hede skal fryde sig, svarede den gamle. - Ødemark skal juble og blomstre, blomstre frodigt som rosen og juble, ja juble med fryd. Det må betyde, at velsignelsen kommer selv til det, vi ikke agter. Når den blinde skal se, og den døve høre, når den halte skal springe som en hjort, og den stummes tunge skal juble, så viser det, at selv de ringeste skal få del i gaven.

- Mener du det? spurgte flygtningen. Hans øjne tryglede. Hans hånd var standset i en gestus og lignede en tiggers hånd. Så brast det ud af ham: - Jamen det er umuligt. Det kan ikke være rigtigt. Alt det må være for nogle andre... nogle udvalgte... nogle, der har gjort sig fortjent til det.

Det var længe siden, han havde sagt så meget. Men hans tungebånd var løsnet.

Der var åbnet en dør i hans sind. Han vedblev: - Der er mennesker, som er værdige, og der er nogle, som er uværdige. Sådan er det. Du tror da ikke, at en mand... en mand, der bærer på byrden af skyld... en mand, der har gjort ting, han ikke burde have gjort... en mand, der ikke har gjort de ting, han burde gøre... at han... Var det ikke på bjergtinderne, Herren talte til sine profeter? Og spørger profeten ikke: Med hvad skal jeg møde Herren og bøje mig for højhedens Gud? Folk som os... folk som jeg...

- Ja, det er rigtigt, at profeten spørger sådan, men glem ikke svaret, som siger: Det er dig sagt, o menneske, hvad der er godt, og hvad Herren kræver af dig: hvad andet end at øve ret, gerne vise kærlighed og vandre ydmygt med din Gud.

- Ja, ja, ivrede flygtningen. - Der ser du jo... øve ret - netop!

Den gamle nikkede: Og hvem kan med sandhed påstå, at han øvede ret? sagde han. - Gives der jordisk fuldkommenhed? Ligner menneskets liv ikke bålet flammer? Betragt dem... de næres af det forgængelige træ, og de stræber mod himlen i en bestandig dans, men kan du ikke se, at hvert eneste af deres forsøg mislykkes? Tror du, det gør dem uværdige? De tjener dog lysets formål. De drog dog dig, ukendte vandringsmand, herhen, de varmer dine hænder og kaster lys på dit ansigt. Selv deres svage skær hjalp dig på din vandring, tændte dit håb, førte dig til os og gav dig hvile. Flammerne stræber mod det høje, og deres lys drog dig ud af mørket. Lad det være dig nok. Hver bærer på sin byrde, hver tynges af sin skyld. Men hvem ved: måske er det slet ikke de store og retfærdige, fyrsterne og de vise, der skal fatte velsignelsen. Måske er det os i vor uværdighed, der skal møde det store budskab om den store glæde. For når ørken skal fryde sig, ødemark juble og blomstre, så må det betyde, at velsignelsen kommer der, hvor man ventede den mindst - men behøvede den mest.

Han stod så rank foran bålet, og flygtningen og de andre kunne ikke få øjnene fra ham. De så skæret fra flammerne flække over hans gamle træk, men med ét var det, som om et stort lys steg op bagved dem, voksede og bredte sig, indtil bålet flammer forsvandt, og alt lå badet i et lysvæld stærkere end solens ved høj middag. Og pludselig følte de sig grebet af en stor angst og kastede sig ned på deres ansigter. Men samtidig hørte de en stemme, som syntes at komme ud af det blændende lys.

»Frygt ikke,« sagde den, »for jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket...«

Bålet

Fortælling af
Knud Meister

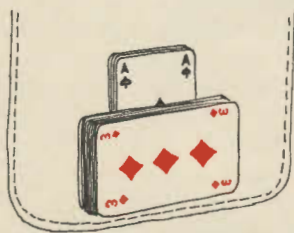
-lidt hokus pokus i

Var det ikke en idé at overraske familie og venner med lidt trylleri i juledagene?

Det kan nemt lade sig gøre. Der behøves hverken særlig fingerfærdighed eller mystiske apparater, hvis vi da afholder os fra at præsentere moster Sofie som den oversavede dame! Vi klarer os med det, vi kan finde i huset, og med en smule øvelse. Øvelsen er det vigtigste, men bliv ikke forskrækket: i løbet af et par timer kan trylleprogrammet være klar til præsentation.

Det er utroligt

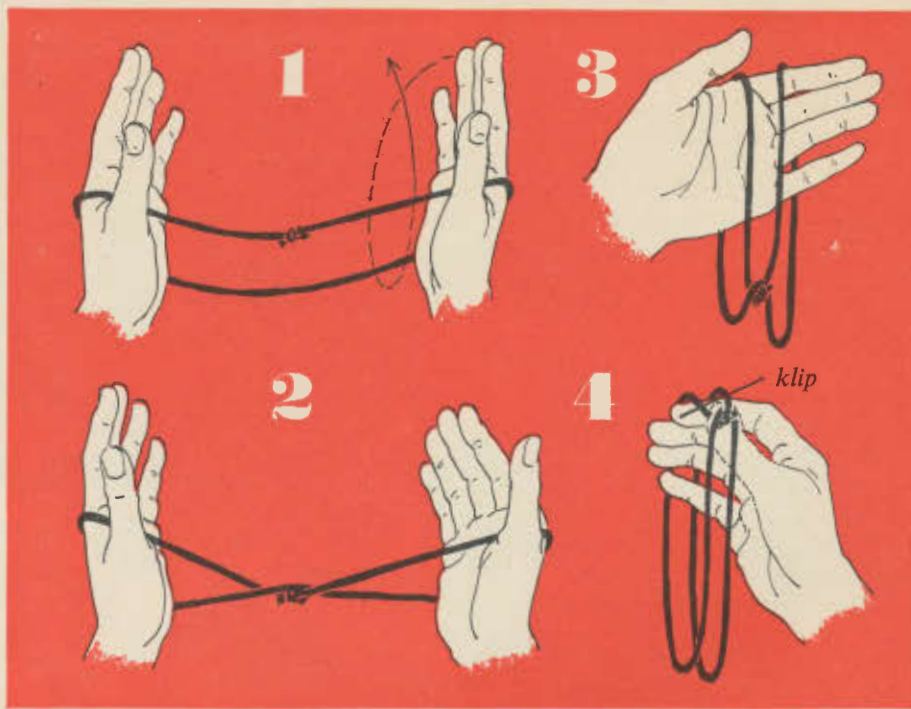
plejer folk at sige, når de præsenteres for denne tryllekunst:

Først låner man en tiøre af en af tilskuerne – der er ikke noget så tilforladeligt som det, man låner hos dem. Tiøren pakkes ind i et tørklæde, og begge dele lægges indtil videre ned i et glas, synligt for alle. Derefter udleveres et spil kort til publikum, der får lov til at blande, lige så meget de lyster. Så beder tryllekunstneren en af publikum lægge kortene i fire bunker, og efter et øjeblik betænkningstid vælger han en af bunkerne, som han stikker i jakkelommen. I mangel af en jakke kan man også lægge kortene ned i en hat. De andre kort lægges væk, og glasset med tørklæde og tiøre udleveres til publikum med besked om at pakke mønten ud og stiltiende mærke sig, hvilket årstal der står på den.

Så kommer det utrolige: tryllekunstneren dykker ned i lommen (eller hatten) og fremdrager fire kort, der svarer til årstallet på tiøren. Er årstallet f. eks. 1949, vil spar es, ruder ni, klør fire og hjerter ni kunne bruges.

Vi rykker straks ud med forklaringen: I forvejen har man taget en af sine egne tiører, set efter årstallet og pillet de kort fra, der passer. Kortene har man anbragt i lommen (eller hatten). I ly af tørklædet bytter man om på de to mønter, og når man stikker kortene i lommen (eller som

sagt i hatten), lader man den lånte tiøre dumpe ned samtidig, så er den af vejen. På tegningen ser man, hvordan man undgår at få blandet de to kortbunker i lommen: den ene bunke ligger ned, medens den anden står op.

Det store klip-klip

Et trick med overklippet sejlgarn, der på mystisk vis bliver helt igen, må ikke mangle i programmet. Alt, hvad vi skal bruge, er et stykke sejlgarn på cirka en meter samt en saks.

Vi viser sejlgarnet frem – det er der ikke noget mystisk ved. Så bindes de to ender sammen, og efter lidt fiksfakseri klippes sejlgarmsringen over af en »publikummer«. Så kommer det mystiske: Tryllekunstneren tager stumperne i munden, tygger lidt på dem, og så – så kan sejlgarnet vises frem helt, tygget sammen, uden at det kan ses, at det engang har været klippet over!

Hemmeligheden røber vi her, men følg godt med i både tegninger og tekst. Det kan godt lyde lidt vanskeligt første gang, man læser det, men det er faktisk ikke så vanskeligt, – navnlig ikke, hvis man har et stykke sejlgarn ved hånden, så man kan prøve fremgangsmåden af samtidig.

På tegning 1 ser man sejlgarnet bundet sammen og lagt over hænderne i tommelfingerkroge, sådan at man har knuden over venstre hånd! Højre hånd drejes nu én gang hurtigt rundt, så snoren kommer til at krydse på midten som vist på tegning 2. Løkken fra højre hånd hægtes nu over på venstre hånd, så sejlgarnet ligger dobbelt. Se tegning 3.

Vi har nu opnået, at sejlgarnet har fået to løkker (ved krydset), der griber ind i hinanden. Tag nu med højre hånds tommel- og pegefinger om sejlgarnet dér, hvor løkkerne er hængt sammen (altså ved krydset, så du skjuler dette) og bed om at få klippet båndet over lige oven for det sted, du holder på. Det bliver altså to snore, der på den måde klippes over, som du ser på tegning 4.

I virkeligheden er det kun en ganske lille stump af sejlgarnet, der klippes fra, og det gælder kun om at få skjult den lille stump i munden, når man tilsyneladende tygger båndet sammen.

Brug endelig bånd, der er glat. Treveler det, er det ikke rart at få i munden! Der er ingen, der finder det mistænkeligt, at tryllekunstneren efter den gang tygning må tørre sig om munden med et lommestørklæde – og det benytter han sig af for at blive stumpe kvit.

juledagene

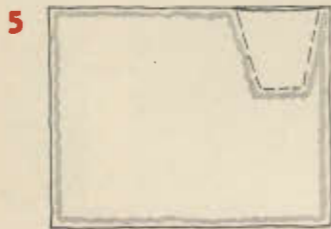
Ib Permin afslører nogle
af trylleriets hemmeligheder.
Se på Claus Bering's tegninger
så lærer du snart kunsten af

Den forsvundne femmer

I det næste trick lader vi en femkrone-seddel forsvinde for øjnene af publikum - og lader den komme tilbage senere på meget mystisk vis. Hør nu blot:

Tryllekunstneren låner en femkrone hos en velbeslået tilskuer. Sedlens nummer skriver tryllekunstneren på en seddel, som ejermænd får som en slags pant. Og så fortæller han, at han i anledning af julen vil lave lidt julestads. Et stykke silkepapir vises frem fra begge sider og formes derefter til et kræmmerhus.

«Men et kræmmerhus skal der helst

være noget godt i«, siger han. »Vi putter femmeren ned i det«.

Som sagt så gjort. Femkronen, der er lagt en gang sammen, stoppes ned i kræmmerhuset.

»Nu har ting i kræmmerhuse en tendens til at forsvinde ved juletid«, fortæller troldmanden. »Se nu bare her!«

Kræmmerhuset foldes ud, vises frem fra begge sider - femmeren er borte!

»Nu vil jeg gerne bede den herre, der var så venlig at låne mig femmeren, om til gengæld at vælge sig en valnød,« siger tryllekunstneren, og med disse ord lægger han seks valnødder foran tilskueren, der sikkert er begyndt at blive lidt betænkelig ved situationen.

»Vil De venligst fordele nødderne i to bunker! ... ja tak ... hvilken bunke vælger De? ... den, javel, så kan vi lægge den væk (eller så får De den, se forklaringen senere). Og vil De så være venlig at vælge to af de tiloversblevne nødder ... de to dér, javel, så får De dem (eller så lægger vi dem væk) ... « o.s.v., indtil kun én nød er tilbage. »Værsgod, her er en nøddeknækker«.

Og når nødden knækkes, ligger pengesedlen indeni - og endnu bedre: dens nummer stemmer med det opnoterede!

Det lyder helt fantastisk, men som

ved alt trylleri er der en ganske simpel forklaring:

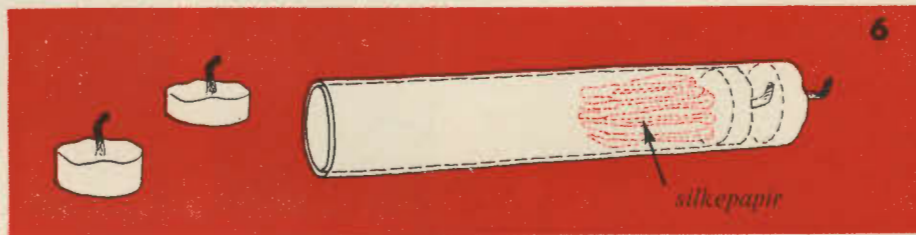
Kræmmerhuset, som pengesedlen forsvandt i, består ikke af ét men af to stykker silkepapir, der er limet sammen, sådan at man har fået en lomme. På tegning nr. 5 er angivet med skravering, hvor der skal limes, for at lommen fremkommer. Gør det endelig omhyggeligt, så ingen fatter mistanke til papiret, og brug et mørkt stykke silkepapir. (Avispapir er forøvrigt også anvendeligt, men jo knapt så dekorativt). Når man former kræmmerhuset, sørger man for, at den »høje side« vender ud mod publikum, så man uset kan stikke femkronen

hvor nødden med femmeren ligger. Ligger den nu i den bunke, tilskueren vælger, får han denne bunke. Vælger han den anden bunke, siger man »Godt, så lægger vi den væk.« Og således går man videre, indtil den rette nød er tilbage. Det er forbløffende at se, at folk alligevel tror, at de selv har bestemt, hvilken nød de vil have!

Det mystiske lys

Dette trick skal forberedes omhyggeligt. Fra tilskuerpladsen ser nummeret således ud:

I en stage på tryllebordet står et stearinlys, - ikke et almindeligt julelys men

ned i »lommen«. Når kræmmerhuset igen foldes ud, må papiret holdes stramt, så pengesedlen ikke aftegner sig. Man må endelig passe på ikke at have lys bagfra, for det vil helt afgjort afsløre tricket!

Silkepapiret tåler ikke nærmere undersøgelse, så det puttes straks i lommen eller lægges væk.

Femkronen i nødden har man naturligvis puttet i før forestillingen. Med en kniv har man delt nødden over og skåret indmaden ud, så der bliver plads til femmeren. Bagefter limer man nødden sammen med universallim eller anden god lim.

Nummeret på femkronen? Det er også ganske enkelt: man lærer simpelthen det nummer udenad, der står på den femmer, der anbringes i nødden, og når man modtager den anden femmer, er det det nummer, man noterer på sedlen, medens man nøje studerer nummeret på den lånte seddel!

Men hvordan får man så folk til at vælge den rigtige nød? Det sker også med lidt simpel hokus pokus.

Man spørger aldrig, hvilken nød eller hvilken bunke tilskueren vil have, men hvilken han vælger, og det er noget ganske andet. Man må stadig være klar over,

et tykt lys af den slags, man sædvanligvis bruger i stager. Troldmanden tænder det, puster det ud igen og tager et stykke glanspapir, der er lidt bredere, end lyset er langt. Det kan for eksempel være grønt. Lyset rulles nu ind i papiret, og den ene ende lukkes til, hvorefter lyset igen trækkes ud.

»Vi har nu fået lavet en rulle, der er lukket i den ene ende,« forklarer magikeren. »Ned i denne rulle putter vi et stykke rødt silkepapir«. Silkepapiret lægges sammen, så det passer i størrelse og puttes ned i rullen. Når det er sket, lukkes rullen til i den anden ende og lægges på bordet.

Tryllekunstneren tager nu et andet stykke glanspapir af samme størrelse, men i en anden farve, f. eks. gult. Heri rulles lyset som før, men denne gang lukkes rullen i begge ender, så lyset bliver derinde.

»Se nu godt efter! Vi har nu to lige store ruller: en grøn, der indeholder et stykke rødt silkepapir, og en gul, der indeholder et lys. Så siger vi hupti-vupti-hokus-pokus - og så ... «

Tryllekunstneren tager den gule rulle, river den midt over, og ud trækkes det røde silkepapir. Så pakkes den grønne rulle ud, og tro det eller ikke: ud kom-

mer lyset! Indholdet af de to pakker har for øjnene af publikum skiftet plads!

Det ser usandsynligt ud, men nu skal du få forklaringen:

Først må vi hellere indrømme, at det, publikum tror er et lys, slet ikke er det:

Du tager et stearinlys og skærer med en skarp kniv et stykke af *begge* ender. Et lys er som regel lidt tyndere i den nederste ende, for at det så kan passe bedre i stagen. Det benytter vi os af. Vægen skæres fri af den nederste stump, så begge de to lysestumper kommer til at se ens ud, - altså som om de var »topstykker« begge to. Så skal vi bruge et stykke hvidt glanspapir. Det skal være lige så bredt, som stearinlyset er langt. Glanspapiret vikles et par gange rundt om et tilsvarende lys og limes til. Lyset tages ud, og vi har nu en cylinder. Øverst i denne cylinder anbringer vi nu vores tykke lysestump - set blot på et par meters afstand ligner det grangiveligt et stearinlys, - hvis man da ellers har været nøjagtig.

Nu skal vi lave et lys til, men med en lidt mindre diameter. Vi ruller igen over et lys (helst et, der er lidt tyndere end det første, men ellers må man klare sig med samme lys og trække det ud, inden rullen limes til, og så stramme papiret en smule forinden). Derefter anbringer vi den anden lysestump foroven i den nye cylinder.

Det nye »lys« skal nu kunne gå ned i det første, og lysestumpen skal naturligvis også passe ind i det først fabrikerede hule lys. Er lysestumpen lidt for tyk, kan man med kniven forsigtigt skrælle lidt af den. Det sidste lys stikkes ind i det første, og den del af det, der stikker udenfor, klippes omhyggeligt af.

Et stykke rødt silkepapir lægges sammen og stikkes så højt op i det tyndeste lys, det kan komme. Det må ikke gerne fylde mere end halvdelen af lyset, se tegning 6 - og så er vi efter disse forberedelser klar til at trylle.

Når dobbeltlyset vises frem for publikum, må man endelig passe på at holde det sådan, at man ikke kan se det fra den nederste ende. Det rulles ind i glanspapir som beskrevet tidligere, men i stedet for at tage det ud igen, - som publikum tror - fjerner man kun det inderste lys, det, der indeholder silkepapiret. Nu kan det silkepapir, som publikum ser, stoppes ned i det hule lys, der er blevet tilbage i rullen. Stik det langt op, så det ikke kommer til at røbe sig, når lyset skal pakkes ud!

Man må blot passe på, at der ikke er nogen, der giver sig til at undersøge papiret med lysestumperne eller lyset, når man er færdig med at trylle, for så afsløres det hele, og det var jo ikke meningen!

KFUM-Spejderne brugte 64 lejrpladser for at gennemføre deres jubilæums-lejr. Med fantasifulde kærre vandrede de i fire dage mod Moesgård Strand ved Århus, hvor de 8.000 grønne spejdere og deres udenlandske kammerater byggede en storlejr, der blev en imponerende ramme om herligt lejliv og mange festlige oplevelser.

PRINS PETER *fortæller*

Farlige oplevelser hører efter mange menneskers mening med til ekspeditionsrejser. De synes, at hvis der ikke sker noget spændende - ja, helst ligefrem farligt - har det ikke været nogen *rigtig* ekspedition.

Men det er et spørgsmål, om disse tilsyneladende tilfældige hændelser ikke som oftest skyldes dårlig organisation.

På alle de rejser, som jeg har foretaget i Asien, har jeg bestræbt mig på at undgå den tilbøjelighed, man har, til at skaffe sig selv vanskeligheder. Er det så alligevel sket, at jeg er kommet ud for uforudsete begivenheder, har jeg givet mig selv skylden derfor og opfattet dem som en følge af dårlig organisation og mangel på fremsynethed fra min egen side.

Et typisk eksempel på dårlig organisation og mangel på forståelse af situationen oplevede jeg på min rejse til Vest-Tibet i 1938. Jeg var rejst fra Europa til Indien i bil over de arabiske lande, Persien og Baluchistan og var nået frem til Himalayabjergene i den nordlige Punjab provins i Indien. Der, hvor vejen holdt op, i Kula-dalen, red jeg videre sammen med min kone, ledsaget af nogle tibetanske nomader, med hvilke vi havde tænkt os at rejse gennem Vest-Tibet til Kashmir.

Hos disse tibetanere havde vi fået en hel karavane på 25 heste og muldyr, som fem muldyrførere passede. Vi havde også tre indiske tjenere med. En af dem var en muhammedansk kok.

Vi startede den 15. juni og tog over det 4.000 meter høje Rohtang-pas til Lahuldalen. Allerede her var befolkningen tibetansk, og vi boede en hel måned i hovedstaden Kyelang for at studere den. Så tog vi videre til Spiti over endnu højere bjergpas.

To dage efter, at vi var rejst, traf vi to unge engelske officerer, som var kommet til fods i modsat retning fra Kashmir og forsøgte at nå Kulu derfra. De vaklede ind i vor lejr uden ledsagelse af indfødte, heste eller muldyr. Da vi bad dem sætte sig, faldt de nærmest omkuld. Under samtalen, som fulgte, viste det sig, at de ikke havde fået noget at spise de sidste tre dage, da deres forsyninger var sluppet op. De havde heller ikke truffet andre rejssende eller indfødte på vejen, hos hvem de kunne have købt levnedsmidler.

De fik æg, brød, smør og varm kaffe

hos os, og efter en times forløb havde de det bedre. De var lykkelige over at have truffet os og endnu lykkeligere over at høre, at Kyelang kun var en kort strækning derfra. Til trods for, at den sidste del af rejsen ikke havde været særlig behagelig, mente de, at den havde været en stor oplevelse ... noget, de kunne fortælle om senere.

Men min kone og jeg havde en anden mening. Vi mente, at hvis de havde organiseret deres rejse noget bedre, og navnlig, at hvis de havde sørget for mad nok til hele rejsen, havde det været langt at foretrække. At sulte tre dage på den måde var, tror jeg, aldeles unødvendigt. Det førte ganske vist til en såkaldt »oplevelse«, men i virkeligheden var det jo kun

resultatet af dårlig organisation og mangel på forudseenhed.

»Vær beredt« skulle være motto ikke blot for spejdere, men også for enhver ekspedition. Den slags ville ikke ske for os, mente min kone og jeg, da vi fortsatte rejsen!

I begyndelsen havde vi vanskeligheder med muldyrførerne. Efter megen diskussion med dem opdagede jeg, at de ikke ville starte den dag, fordi de mente, det var en uheldig dag. Først, da jeg havde truet dem med at ville skaffe andre førere (noget, som jeg slet ikke var i stand til), var de villige til at gå endnu to kilometer om eftermiddagen. Men det var da

KARAVANE *i* HIMALAYA

TINKA

GENNEM TYKT OG TYNDT

At Tinka er en lille vågen spejder,
véd enhver,

hun følger spor i sneen over mark
og mellem træer,

hun kommer dyr og fugle små
så ganske særlig nær.

»De to dør er vist meget glade
for det fine vejr.«

bedre end ingenting, og næste dag rejste vi videre for alvor.

Vi tog over Baralatcha-passet, der er 5.000 meter højt, og vadede over floden Tsarup Cha, som danner grænsen mellem Punjab og Kashmir. Derefter drejede vi til højre og tog sydøst på til Ngari Korsum provinsen, hvor vi ville aflægge besøg ved søen Tso Moriri.

Det tog os tre dage at komme igennem en højtliggende dal på den tibetanske højslette. Til højre og venstre var der bjergkæder, som ikke så ret høje ud, men som i virkeligheden målte over 7.000 meter. Der var ingen vegetation, men vi så mange vilde dyr, både murmeldyr, ræve, blåhalede harer, gazeller, *kiang* (tibetanske vilde heste) og mange flere.

På denne sidste strækning blev vi ledsaget af en tibetansk fører, som hed Tugo Tolo. Han var blevet sendt os i møde af den lokale høvding *goba* af Chang-nomaderne, som boede på Tso Moriri bredden ved Korsok *gompa* (kloster). Tugo Tolo kendte hele egnen ud og ind. Jeg rejste med et kort fra det indiske kartografiske institut (Survey of India). Jeg havde fuld tillid til dette kort, da det indiske institut var velrenommeret.

Den aften studerede jeg kortet nøje, og jeg lagde mærke til, at der fra det sted, hvor vi var, gik en kortere vej til Tso Moriri end den, Tugo Tolo ville føre os. Vejen på kortet gik direkte over bjergkæden på venstre side, d.v.s. mod nordøst, medens den vej, Tugo Tolo ville føre os, gik mod sydøst. Næste morgen sagde jeg dette til ham og foreslog, at vi valgte den kortere vej.

- Nej, sagde han, jeg kan ikke anbefale den.

- Hvorfor ikke? spurgte jeg. Den står jo angivet her på kortet som en god og tilgængelig vej.

- Om Deres kort ved jeg intet, svarede han. Men jeg ved, at vi kan ikke tage den vej, fordi den er for høj og vanskelig for en karavane som Deres.

Jeg funderede lidt over tingene og besluttede mig så alligevel til at vælge den vej, der var angivet på kortet. Den var mindst tre dage kortere end den anden. Sådan så det i hvert fald ud på kortet, og jeg tænkte, at man sikkert kunne stole nok så meget på instituttet i Delhi end på en vild, tibetansk nomade.

Det var altså den fejl, jeg begik, og som vi kom til at betale dyrt. Naturligvis burde jeg have regnet mere med, hvad manden på stedet sagde, end hvad en upersonlig tjenestemand i Delhi havde aftegnet på et kort.

*

Vi drog opad i flere timer. Solen var allerede begyndt at gå ned, da vi nåede et pas i 6.300 meters højde. Det hed Lagnyal-la og havde sne på toppen. Jeg kom først over passet, fordi min hest var ualmindelig stærk. Bagefter kom min kone, fulgt af to tibetanere, som hjalp hende, og så kom resten af karavanen. De tre indiske tjenestefolk kunne vi ikke få øje på, og jeg bestemte mig til at vente på dem. Pludselig begyndte min kones hest at vakle, og hun måtte stige af. Det var lige i sidste øjeblik. I næste sekund faldt hesten om og lå stønnende og magtesløs på jorden. Det lykkedes mig ved hjælp af de to tibetanere at få stablet hesten på benene, det vil sige vi løftede dens forben og halvt bar, halvt slæbte den over passets top. Det var nok en af de få gange, hvor mennesket har båret en hest over et pas og ikke omvendt.

På den anden side passet besluttede min kone og jeg at slå lejr, da vi alle var udmattede og ikke kunne fortsætte. Situationen blev endnu mere besværlig, da det samtidig begyndte at hagle, så vi hurtigt måtte søge dækning. Det var et anstrengende arbejde at rejse teltene og bringe bagagen på plads. - Vi var fuldstændig åndeløse og havde hovedpine, da vi var færdige med lejren. Alt sammen på grund af højden.

Da vi var færdige med at slå lejr, kom de tre indiske tjenere over passet. De var meget blege og svage og holdt hinanden under armen. Vi løb til for at hjælpe dem, men de faldt alle tre om, netop som vi nåede hen til dem. Vi slæbte dem ind i et telt, og tibetanerne prøvede på at få liv i dem ved at brænde røgelse. Det eneste resultat, de opnåede derved, var at

Tegningerne udført af
Axel Mathiesen

fylde teltet med røg, så ingen kunne trække vejret. Jeg åbnede teltet, så der blev gennemtræk, og min kone gik i gang med at pusle om dem. Det var de meget glade for, og den store, kraftige muhammedanske kok gav sig til at græde og forlangte, at kun min kone skulle passe ham.

Natten blev urolig. Kun med stort besvær kunne vi bevæge os. Blot det at vende sig i sengen var en stor anstrengelse.

Næste morgen havde de tre tjenere det bedre, men de var slet ikke i stand til at gå, og dette tvang os til at blive på stedet endnu 24 timer.

Tugo Tolo så noget ironisk på mig, men sagde intet, og jeg skammede mig over den dårlige beslutning, jeg havde truffet. Det værste ved det hele var, at når jeg kastede et blik ud over bjergkæderne, så jeg, at der var endnu to pas, som vi skulle over for at nå søen, der skimtedes fjernt i horisonten. Kortet var åbenbart helt forkert, og jeg tror, det skyldtes, at terrænet slet ikke var blevet nøjagtigt udforsket. Landmåleren var sikkert gået ned ad den første dal, vi var i,

til søen, uden at arbejde sig op på toppen af Lagnyal-la passet. Han havde så ikke opdaget, at der var endnu to pas mellem den bjergkæde, vi nu opholdt os på, og søen.

Endelig den tredje dag kunne vi tage videre. Vore forsyninger var små, og en af tibetanerne, en kvinde, var stadig meget sløj. Vi nåede Korzok gompa ved søen samme dag og var glade for, at vi kunne forny vore forsyninger.

Den tibetanske kvinde blev ikke bedre, og inden rejsen var endt, døde hun.

*

Det var den eneste ubehagelige oplevelse, vi havde på rejsen. Den kan selvfølgelig beskrives som et eventyr og noget usædvanligt, men selv om mange år er gået siden da, føler jeg mig stadig skyldig i at have truffet en forkert bestemmelse, som førte til unødvendige genvordigheder og måske til et menneskes død.

Så vidt det har været mig muligt, har jeg været mere forsigtig i mine forberedelser af andre ekspeditioner.

Prinz Peter, der har skrevet denne artikel, er ikke blot prins af Grækenland, men også af Danmark. Det græske kongehus nedstammer som bekendt fra Christian IX, og prins Peters fader var kødelig fætter til vor nuværende konges fader. Prins Peter er født 1908 og har altid følt sig nært knyttet til Danmark. Han har gennemgået kornetskolen på Kronborg og blev 1934 løjtnant i livgarden; under den 2. verdenskrig gjorde han tjeneste som officer i den græske hær i Ægypten og Kina. Først og fremmest er han dog videnskabsmand. Han begyndte med at tage doktorgraden ved universitetet i Paris med en afhandling om den danske andelsbevægelse; men det var studiet af Asiens brogede folkeslag, som tog hans hjerte. Allerede før verdenskrigen rejste han i Central-Asien, i 1950-54 var han deltager i den store danske opdagelsesrejsende Henning Haslund-Christensens 3. centralasiatiske ekspedition, og derefter ledede han Haslund-Christensens minde-ekspedition til Afghanistan. Det var især de mærkelige samfundsforhold hos forskellige folk på Ceylon og i Indien og blandt tibetanerne, der interesserede ham, og et stort værk om dette emne indbragte ham i fjor doktorgraden ved Londons Universitet. På sine rejser har han også skaffet store og kostbare tibetanske samlinger både til Nationalmuseet og til Det kgl. Bibliotek i København. For nylig er han udnævnt til æresdoktor ved Københavns Universitet. Jo, vi har lov at regne ham for en af vore egne.

Kaj Birket-Smith

EN RIGTIG

stroppetur

Alt gik ikke efter planen, men en skrap tur blev det alligevel.

Af Gudrun Due Jensen. Illustreret af Thora Lund

Kragepatruljen sad fuldstændig tavse. Det var noget helt nyt i patruljens historie. Ingen rørte sig. Ingen sagde et ord. Alle stirrede de målløse på patruljeføreren.

Så brød det løs.

- Hvor kunne du love sådan noget? råbte Ib. Hans øjne lynede.

- Ja, hvad ligner det? Hvorfor skal vi have spoleret vores pinselejr? skreg Preben.

- Er du gal mand?

- Har man nogensinde hørt magen ...?

Alle var i vildt oprør. Man kogte af harme og ærgrelse. Kun patruljeføreren, Jens, af let forståelige grunde populært kaldet »Kragetæer«, forholdt sig tavs.

- Én ting er, at vi skal ligge i pinselejr på samme gård som tøjerne, sagde Ib, men ha' noget at gøre med dem, nej, det hverken vil eller kan vi. Der er ikke noget at sige til, at din søsters patrulje også skal have en plet af Storegårdens jord til deres telte, eftersom gårdejereren jo også er hendes onkel lige så vel som din, - men hvorfor i alverden skal vi ofre en hel dag på at lave terrænleg for sådan nogle pigeboørn?

Kragetæer vidste hverken ud eller ind.

- Jeg tænkte, det kunne være meget sjovt, sagde han tøvende, - og så mente jeg, vi burde hjælpe dem ... men når I ikke synes om det, må jeg vel hellere sige det til dem, selv om de nok bliver noget lange i ansigtet.

Drengene så på hinanden og mumlede indbyrdes.

Tom og Lejf stak hovederne sammen og smågrinede. - Det ku' være skægt, klukkede Tom pludselig ... kan du ikke se tykke Laila balancere oppe i tovene ...

- Eller Mette sove i bivuak, rystende af angst for edderkopperne ... i grunden kunne det måske alligevel blive helt sjovt. Tænk at få sådan en pigespejderpatrulje ud på en rigtig stroppetur!

Patruljens medlemmer kom med den ene vidunderlige idé efter den anden. Der var ikke ende på alle de strabadser, det kunne være festligt at lokke pigerne ud på, og et øjeblik efter var det faktisk stiltiende vedtaget, at løftet til Vibepatruljen skulle holdes. Kragerne skulle nok sørge for underholdning til dem hele pinsedag!

Pinsesolen skinnede ind gennem den halvt åbne teltdør og ramte Gitte lige i ansigtet. Hun gned øjnene og satte sig op. Ruth var allerede ude af posen og i gang med at klæde sig på. Hun havde køkkenvagten sammen med Laila, men havde opgivet at få liv i hende, for når Laila sov, skulle der mindst et kanonslag til for at vække hende.

- Det bliver spændende i dag, bemærkede Ruth. - Hvad tror du, de har fundet på?

- Årh, mente Gitte, - det bliver nok et eller andet med orientering, sådan noget med at rende tværs gennem »krat og opvækst under mandshøjde« og vade gennem søer for at følge et silvakompas.

Men sjovt skal det nok blive. Alene det, at ikke engang Karen ved, hvad vi skal foretage os. Hvornår skal vi starte?

- Allerede klokken ni, svarede Ruth. - Vi må nok hellere se at få vækket de andre, så teltene og lejrpladsen også kan være i orden, inden vi skal af sted - sæt, det tæller med!

Præcis klokken ni kom der en kurér fra drengespejdernes lejr på den anden side gården. Det var Ib, formummet i lejrbaalskappe og ridende på Preben og Tom, som havde besvær med at falde i trit med hinanden inde under tæppet, der skulle være deres »hestehud«.

Viberne stillede op i en fart for at modtage den imponerende gæst, som uden et ord overrakte Karen en dokumentrulle og derefter besværligt fjernede sig på sin vælige gang.

Pigerne flokkedes om Karen, der med ivrige hænder brød seglet og rullede dokumentrullen ud. Den indeholdt ruteskitse og angivelse af de første to punkter af terrænlegen og oplysning om, at denne i alt var på 5 punkter. Efter punkt 2 var kun ruten aftegnet, men der var ingen angivelse af punkterne 3, 4 og 5. Det så

spændende ud, og pigerne skyndte sig at gøre sig klar, og af sted gik det hen mod skoven, hvor første punkts opgave ventede dem.

- Det var ikke så galt, mente Gitte. - Det var noget i den retning, man kunne vente, - der er altid noget med signaering i den slags terrænlege.

De havde netop modtaget en lydsignaering. Veloplagne og ved godt mod travede de videre mod punkt 2. Det lå lige ved en temmelig bred skovbæk. En pil viste, hvor meldingen var skjult, og under en busk fandt de en stor pakke. Den viste sig at indeholde adskillige meter solidt tovværk og et lakonisk brev, hvori der stod: »Lav en tovvæbro. Forlad ikke punktet, før alle har passeret bækken over tovvæbroen«. Nedenunder stod der med Kragetæers karakteristiske skrift: »Dette er en kombineret pioner- og nødhjælpsopgave.«

Pigerne så på hinanden. En tovvæbro! De havde ikke begrebet skabt om, hvordan man laver sådan én. Kun Karen, der havde besøgt sin bror en forældredag i sidste sommerlejr, havde været i nærmere berøring med sådan en tingest.

- Har du nogen instruksionsbøger med? spurgte den praktiske Ruth.

- Ikke det, der ligner, svarede Karen. - Jeg måtte love, at vi lod dem blive hjemme. Men så vidt jeg husker, er en tovvæbro lavet på en eller anden måde, så den hænger mellem to træer, og så er tovet viklet ud og ind mellem to langtove, så det danner en slags trappetrin ...

- Det lyder vældig nemt, indskød Laila. - Men jeg har en fornemmelse af, at det ikke er ganske ligegyldigt, *hvordan* tovene er ophængt og snoet ind og ud mellem hinanden ... og jeg har også en anelse om, at det ikke er alle beskåret at svæve lige sylfidelet over den ...

- Vandet ser ud til at være temmelig dybt lige her, mente den lille, spinkle Mette. - Og sådan ligefrem lyst til mudderbad har man nu ikke ...

Vibepatruljen så på tovet og på bækken. De så på de omkringstående træer og vurderede chancerne for en reel fasko. De var absolut til stede i rigt mål!

- Men vi gi'r os ikke, vel? sagde Gitte. - Jeg er vis på, de har tænkt, at det kunne vi ikke klare. Nå, lad os først prøve at beregne, *hvor* de tove eventuelt kunne anbringes ...

Det blev halvanden times drøjt slid. Det viste sig nogenlunde overkommeligt at få anbragt tovendene i et stort træ på den bred, hvor de selv opholdt sig, men det kostede både hovedbrud og megen energiudfoldelse at få tovet til at ramme en solid gren på den anden side. Ved hjælp af en lang, kroget gren fik de omsider skubbet en tovløkke ind om grenen derovre og trak til.

- Nu sidder den vist, sagde Karen og pustede.

- Men hvor længe? bemærkede Mette betænkeligt.

- Åh, den skal såmænd nok holde, mente Ruth. - Så er det bare at få tovet gjort fast en gang til i træet herovre, og så må vi prøve at sno det ind og ud til disse her trappetrin, Karen snakkede om.

Omsider var værket færdigt. Pigerne satte sig trætte og udasede og kikkede på »broen«.

- Det ligner nærmest et mislykket tørrestativ, sagde Laila. - Jeg begynder at forstå, hvad de mener med, at dette her er en »kombineret pioner- og nødhjælpsopgave«. Hvem af jer er frisvømmer?

Karen forsøgte at sætte mod i dem.

- Den skal såmænd nok bære, mente hun. Det gælder bare om at holde balancen. Nu kan jeg for resten godt hu-

ske, at drengespejderne vist plejer at have en slags gelænder at holde sig i ... men vi kan vel kravle over på alle fire. Der står ikke noget om, at man skal gå oprejst ...

Der var ingen, der så ud til at være særlig opsat på at prøve sine akrobatiske færdigheder i tovene. Men til sidst rejste de sig modstræbende, fandt tasker og huer, hvor de havde smidt dem under arbejdet, og så vældig sammenbidte ud.

- Den mindste og letteste må være den første, der forsøger, mente Laila og så vist på Mette.

- Da hellere den største og tungeste, gav Mette igen. - Fordi den måske kan bære mig, er det jo ikke sikkert, den kan bære for eksempel dig ...

- Vi trækker lod, afgjorde Karen sagen.

Og det gjorde de så. Lodtrækningen faldt ud, så det blev den arme Laila, der skulle »først i vandet«, som Mette kaldte det.

Under åndeløs spænding klatrede hun op i træet og begav sig ud på den gængende og svajende »bro«.

I samme nu vidste Karen, at de helle-

re skulle have givet op. Det så faretruende og forfærdeligt ud. Laila forsøgte et par ejendommelige spjæt, der efter hendes mening burde have bragt hende fremad.

- Kom hellere ned, Laila, råbte Karen.

I samme sekund efterkom Laila hendes opfordring. Grenen på den modsatte bred knækkede og faldt bragende til jorden, og det samme gjorde Laila. Til alt held var hun ikke kommet længere ud, end at hun faldt lige ned i skovbunden ved bækken. Et højt skrig opløftede sig fra den forfærdede Vibepatrulje.

Kammeraterne var henne hos hende med det samme. Hun lå ganske stille og tilsyneladende uden at kunne røre sig.

- Slog du dig? råbte de i munden på hinanden.

Der kom intet svar. Laila lå med lukkede øjne og så mærkelig ud.

Karen overvejede. Hun kendte sine piger, og midt i sin egen angst for, at der virkelig skulle være hændt noget alvorligt, havde hun en lille tvivl om ægtheden af Lailas »alvorlige tilfælde«.

- Uh, du ligger i en myretue, råbte hun så skingert, hun kunne.

I ét nu var Laila på benene: - Hvor? Hvor er de henne? skreg hun og var med et spring oppe på skovvejen.

- Nåh, værre var det ikke, sagde Karen. - Du fik vist bare en forskrækkelse.

Men nu gi'r vi op, skal vi være enige om det? Vi har gjort et ærligt forsøg og må bekende, at dette her dur vi ikke til. Saml tovet sammen og lad os så se at komme videre til næste punkt.

★

Kragepatruljen travede af sted ad landevejen lige uden for skoven. De fem drenge havde holdt et timelangt, hyggeligt hvil i grøfttekanten. De havde jo masser af tid, for de var sikre på, at punkt 2 nok ville tage pigerne en hel del tid at klare.

Punkt 3 skulle være en hjælpeopgave. Den havde de ikke forberedt.

- Man skal overlade noget til tilfældet, mente Kragetæer. - Vi får nok inspiration til en passende good-turn for pigespejdere undervejs. Men det skal være noget skrapt.

Men inspirationen lod vente på sig.

- Skal vi være enige om, foreslog Tom til sidst, at vi simpelthen går ind i det første det bedste hus og undersøger, om de ikke har brug for hjælp til et eller andet.

De fandt ideen antagelig, og det varede ikke længe, før et lille husmandssted tonede frem bag en bakke. Der var en lille vej fra landevejen ned til stedet. Køkkendøren stod åben, og de kunne skimte en mand, der var i gang med et eller andet i køkkenet.

Frimodigt begav de sig op til døren. De havde jo et godt ærinde - kom de ikke her og tilbød folk hjælp?

Kragetæer stak hovedet ind ad køkkendøren. Der så noget uryddeligt ud. På køkkenbordet flød opvask fra flere dage, en lille halvt påklædt dreng sad på høkkassen og tudede. På komfuret stod et batteri gryder med forskellige madrester i, og inde fra stuen stak tre småbørn nysgerrigt hovederne frem.

- Goddag, sagde Kragetæer. - De skulle vel ikke have brug for en rask spejderpatulje til hjælp i dag?

Manden gloede på dem. Så gled der et stort smil hen over hans fortrukne ansigt.

- Det er lige, hvad jeg har, sagde han på bredt sjællandsk. - I kommer, som I er kaldet. At man dog kan være så heldig ...

Han kastede et blik på vækkeuret på køkkenhylden og trak hænderne op af vaskebaljen og tørrede fingrene i karkluden.

- Hvis I virkelig mener, hvad I siger, er der vist ingen i hele verden, der trænger til hjælp i dag som os her, sagde han. - Det forholder sig sådan, at mutter har været syg nogle dage, og lægen mente, det var bedst at få hende indlagt til nærmere undersøgelse ... og nu står jeg her med det alt sammen. Her er nok at rive i.

- Det er helt i orden, sagde Kragetæer.

- Det drejer sig om fem spejdere, der gerne skulle udføre en hjælpeopgave.

- Jamen så kom da bare indenfor og tag fat, sagde manden.

- Øh, øh, begyndte Ib, - det var altså nogle pigespejdere ...

- Ja, piger havde måske nok været bedre til det, mente manden, men jeg klarer mig da gerne med jer. Og det er virkelig pænt af jer ... tak skal I ha' ... men jeg står og får en idé. Dette her med mutter varer jo nok nogle dage, og hvis I nu overtager vagten her i dag, så kan jeg stikke ind til købstaden og hente ungerne faster. Hun har ingen telefon, og det vil nok være allerbedst, om jeg selv henter hende. Hvis jeg ta'r min cykel, kan jeg vist lige nå formiddagstoget fra trinbrættet ...

Med en hurtig bevægelse forsvandt han ud i entreen.

Kragetæer så på sine drenge. Nogle af dem så ud, som om de havde mest lyst til at smøre haser.

I samme øjeblik kom manden tilbage, iført frakke og hat.

- Ungerne har såmænd ikke engang fået noget at spise endnu, sagde han, men I finder nok noget mad i spisekammeret, og Marie dér - han pegede på den største af børnene - ved god besked med, hvor tingene er at finde.

Han var allerede ude ad døren og på vej hen mod sin cykel, der stod ved brændeskuret. - Farvel så længe, råbte han, idet han kørte bort, - jeg er nok tilbage igen ved 5-tiden i eftermiddag.

- Det dér lignede nærmest en flugt, bemærkede Tom.

★

Det blev et mareridt for Kragepatruljen. Mange gange i den næste times tid spurgte de sig selv, hvorfor de dog nogen sinde havde fået den fjollede idé at gå ind i netop *det* hus og tilbyde en hjælpetjeneste.

Preben stod ved komfuret og rørte ivrigt i en substans, som efter opskriften skulle ende med at blive til semuljevælling til lille Andreas, der nu kravlede rundt på alle fire på køkkengulvet. Ib og Tom var gået ind i stuen til de tre småbørn og de uredte senge i soveværelset og forsøgte at finde ud af, hvordan de bedst skulle få børnene i »pinsesnittet«. Lille Marie viste sig ikke alene at vide besked om, hvor tingene var, men også vide en hel del mere. Med al storesøsters myndighed gik den lille syvårige pige rundt mellem drengene, og man hørte ustandselig hendes stemme kundgøre:

- Min mor plejer *aldrig* at lade Jesper gå i Ingers sko ... min mor plejer *aldrig* at lade Andreas lege med knive ...

Andreas havde virkelig set sit snit til at tilegne sig en brødkniv, hvormed han lysteligt torterede køkkenskabene.

Hun aflagde visit i brændeskuret, hvortil Lejf var flygtet med en undskyldende mumlen om, at »der vist ikke var brænde nok til komfuret«. Hun forklarede ham med englelig tålmodighed, at »min far plejer *aldrig* at tage de små stykker først, *altid* de største ...

Derefter vendte hun til Prebens store ærgrelse tilbage til køkkenet, hvor hun stillede sig op og så vist på ham, mens han hældte den noget tykke semuljevælling op i en tallerken.

- Min mor plejer *aldrig* at stille mælkespanden på høkkassen, forkyndte hun.

- Jeg er ligeglad, hvad din mor plejer, fo'r det ud af Preben.

- Det skulle du ikke være, svarede Marie roligt, - for nu har katten væltet den og er ved at drikke det alt sammen op, og så er der ikke noget tilbage til vores havregrød.

Preben vendte sig om og så en stor, gråstribet kat ganske rigtigt i færd med et vidunderligt mælkeorgie. Han stirrede på den veltilfredse kat og den silende mælkestrøm, der med store og små bifloder nærmede sig døren til stuen. Derindefra lød i det samme et rabalder og nogle hyl, der ikke tydede på, at påklædningen foregik i lutter idyl. Et øjeblik efter kom Ib stormende ud:

- En gulvklud, råbte han, - stik mig en klud!

Det dryppede mistænkeligt fra hans spejderbukser.

Marie kastede et blik på ham og der-

fra ind i stuen, hvor en af stolene lå væltet i en stor sø.

- Min mor plejer også *altid* at sætte Inger på potten, før hun får tøj på, erklærede hun.

Kragetæer viste sig i døråbningen: - Dette her går ikke så godt, sagde han. - Vi må hellere sætte os ned og lave en slagplan.

- En slagplan, snerrede Ib. - Det lyder meget godt, men hvem kan sætte sig hen og skrive en alenlang liste over alt, hvad der bør gøres i dette forbiastrede hus med mælk og alt muligt flydende hen ad gulvene og fire unger om benene, et køkken, hvor man ikke kan komme til for opvask, og ...

- og med et par våde bukser på, grinede Tom.

Jovist, det *var* et mareridt. Kragetæer listede ud til Lejf og bemærkede: - Der er ikke andet at gøre end at håbe på, at Viberne snart er her!

- Viberne, du siger noget, men ...

De to drenge stirrede på hinanden. I samme øjeblik gik katastrofens omfang først rigtigt op for dem: i al deres travlhed havde de ikke skænket det en tanke, at de ikke havde lagt noget spor, der viste ned til huset. Viberne kunne altså forlængst være travet glade og ubekymrede forbi oppe på landevejen uden at ane, hvor »punkt 3« var. Fortvivlelsen stod malet i de to drenge ansigter. Ingen af dem sagde noget til de andre om denne uhyggelige erkendelse af fakta.

★

- Du er vel sikker på, vi er på rette vej? spurgte Gitte Karen, der gik med rute-skitsen.

- Helt sikker, svarede hun. - Vi skal fortsætte ud ad landevejen her til punkt 3. Det er ikke afsat på skitsen, men der skal være et »brev skjult« et sted.

Vibepatruljen gik videre. Lidt slukørede var de over fiaskoen med »broen«, men samtidig trøstede over Mettes fornuftige opfattelse af situationen: - Vi må da være glade over, at alle har deres fulde førlighed.

- Uh, jeg er noget så tørstig, stønnede Laila.

Hun asede op ad bakken et lille stykke efter resten af patruljen, som det nu engang var hendes vane.

- Dernede ad den lille vej ligger der et hus. Dér kan du løbe ned og bede om en smule vand, svarede Karen. - Vi andre bliver her imens.

Laila var kun borte et øjeblik. Så kom hun styrtende tilbage.

- Det er det underligste, jeg nogen sinde har set, sagde hun forpustet. - Jeg nåede slet ikke at bede om noget vand, for jeg kikkede ind ad køkkendøren, og dér stod Ib og Tom og forsøgte at vaske to skrigende unger ved et køkkenbord, der lignede Jerusalems ødelæggelse - og henne på en høkasse med fødderne i mælk sad Preben med en lille dreng og forsøgte at proppe mad i munden på ham, mens han råbte af fuld hals: Der var engang en soldat ... så tag nu denne her mundfuld ... han kom hen ad vejen ... et to, et to ... tyg det nu godt ... på ryggen havde han en ransel ... her, din gris, du spilder jo, luk munden op!

Pigerne så på hinanden. Mon Lailas hoved alligevel skulle have taget skade af faldet fra tovbreen? Men deres tvivl blev hurtigt tilintetgjort. Ud fra huset kom Kragetæer styrtende i vildt løb hen imod dem.

- Skynd jer og kom, skreg han. - I må hjælpe os ... vi kan ikke klare den alene ... åh, sikken et held, I ikke var gået videre.

Viberne fulgte med og tog et hurtigt skøn over tingenes tilstand. Kragetæer gav en kort forklaring på, hvad der var hændt.

... og så måtte vi jo ta' fat, sluttede Kragetæer beretningen om den travle far, der flygtede ud af huset og overlod det hele til dem, og nu ...

- Ja, mere behøver du ikke at sige, sagde hans søster. - Vi er i stand til både at se og høre!

★

Klokken var næsten halvseks, da Viberne hørte nogen ved hoveddøren. Det havde været en streng dag, men ved fælles hjælp havde de overvundet besværlig-

hederne. Drengene havde ikke ladet sig sige to gange, at de hellere måtte forsvinde. Også de mente, at man nemt kunne blive for mange om et job!

En høj kvindeskikkelse tonede frem i døren. Hun så på pigerne med et ejendommeligt blik og vendte sig derefter hovedrystende til børnenes far, der kom ind i det samme.

- Nok har du altid været *noget* til en side, Hans Jørgen, sagde hun med direkte forargelse i stemmen, - men at det er nået så vidt, at du ikke kan se forskel på pigespejdere og drengespejdere, det havde jeg nu alligevel ikke troet ...

- Jamen, jeg forsikrer dig ... begyndte den forundrede mand.

- Ja, jeg *har* da øjne i hovedet, svarede søsteren bestemt, - og dette her er ikke fem *dreng*e, men fem *piger*! Nå, lige meget - her ser jo ordentligt ud, og I har gjort os en stor tjeneste. Nu kan det vist være på tide, I får afløsning.

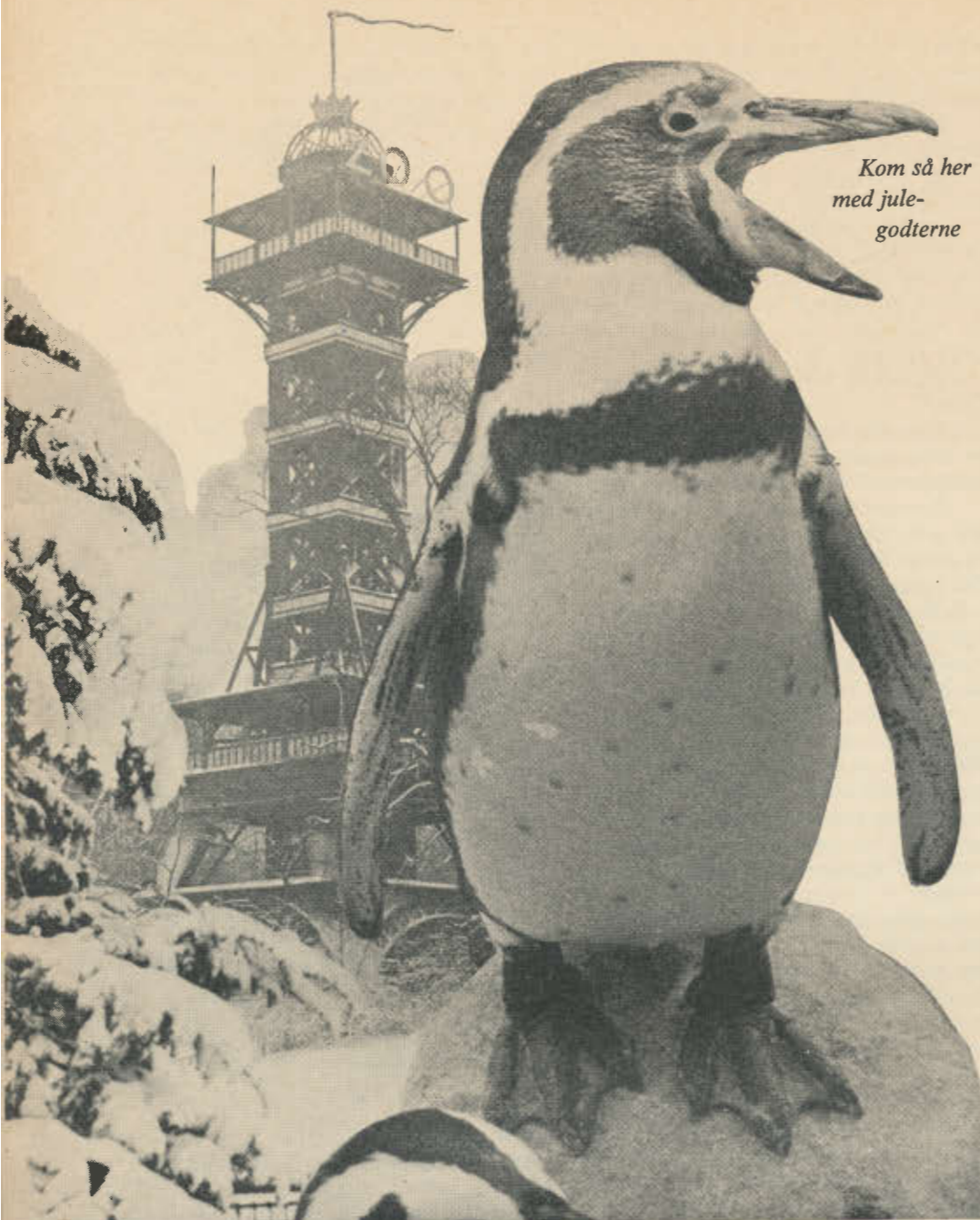
Børnene fo'r lige i favnen på fasteren og faderen, og snart følte Vibepatruljen sig aldeles overflødig på arenaen.

★

- Hvorfor forklarede du dem ikke sammenhængen? Nu får den arme mand jo skyld for at være *helt* til en side efter dette her? spurgte Gitte på hjemvejen.

- Åh hvad, mente Karen, - man glemmer hurtigt den slags, når man har hænderne fulde, - og vi havde jo ikke brudt os om, at nogen skulle opdage, at vi måtte give op på *punkt 2*, vel?

*Kom så her
med jule-
godterne*

Overalt i byen hersker travlhed; kun få har på denne dag tid til at besøge den zoologiske have på Valby-bakke. Næsten kun de få stamgæster, for hvem det er tradition at gå rundt blandt havens dyr og nikke glædelig jul til gamle venner, før de begiver sig til eftermiddags-gudstjenesten og julemaden. For at give dyrepasserne lejlighed til at være sammen med deres familie lukker haven på denne dag altid klokken 14, men det er dog ikke ensbetydende med, at den er tom på dette tidspunkt. Adskillige bliver hos deres kælebørn, muger ud en ekstra gang, klør dem lidt bag øret og ser efter, at fyrene står ordentligt. Først ved 15-16 tiden går de sidste hjem til deres familier.

Overalt er der gjort ekstra rent, livretterne er kommet frem, ting, der ligesom vort juleknaas meget gerne spises, men som måske ikke er alt for sundt. Overalt er der rent, hos drøvtyggerne dufter lejerne af frisk halm, og hos de små tropefugle brænder lyset stadigvæk for at sikre dem så lang en dag, at de kan nå at dække deres energi-behov.

Søløverne glider på land, og isbjørnene lægger sig dovent udstrakt op ad hinanden og nyder selskabet. Ponyerne står i deres store stald foran høhække fyldt med det dejligste luzernehø, og kolibrierne svirrer foran glassene med honningopløsningen, der skal minde dem om den blomsternektar, de er vant til at få, mens myriader af bananfluer skal sætte lidt ekstra krydderi på deres kostplan. Allerede forholdsvis tidligt på eftermiddagen er de store lastvogntransporter ophørt, og snart ruller kun enkelte forsinkede små varevogne forbi haven.

Neden for bakken ligger byen med de mange kirketårne, der et efter et med bimplende klokker fortæller, at præsten nu vil læse juleevangeliet for den fyldte kirke. Mine drenge er endnu for små til at forstå alt det, der ligger bag den fjerne klokkeklemten, så derfor går vi tre drenge, der er så heldige at bo lige midt i haven, en runde til dyrene, mens mor og farmor gør de sidste forberedelser for at hygge om os alle, når vi kommer tilbage. Og selv for den, der kender haven igennem flere års dagligt arbejde herude, er der stadigvæk noget nyt at se på.

Her er tusinder af dyr i alle mulige størrelser, her er vitterligt et myldrende liv, selv nu i midvinterens mørke eftermiddag. Zebraerne fra Østafrikas hede savanner står med store, lyttende øren, der langsomt drejer efter lyden fra vore skridt; de holder sig ude så meget som muligt. Selv i klingrende frostvejr springer de glade omkring og ruller sig med alle tegn på velvære, og kun den korte tid, de tilbringer med at sove, opholder de sig i huset. Tigrene og sneleoparder-

*For min skyld kan gæsterne
godt komme nu*

Lækker bid, sådan en julesteg

ne brummer lidt, mens julemaden ædes, men også de vil helst være ude; kun lige mens der gøres rent, får dyrepasserer lokket dem ind i huset. Overalt i haven er der lyde og liv, knirkende klove, svirrende vinger, brummen og spinden.

Når man går blandt disse dyr, som man kender så godt og har fulgt gennem så lang tid - for mange af dyrenes vedkommende gennem hele deres levetid - kan det ikke undgås, at tankerne går på afveje. Og hvor den gæst, der kun kommer her nogle få gange om året, blot ser et dyr, der kan være mere eller mindre morsomt at iagttage og mere eller mindre interessant, ser vi, der er ansat her i Zoologisk Have, en gammel ven, som vi har kendt gennem lang tid, måske hele dens liv, og hvis historie og vaner vi kender, og som vi i mange tilfælde har morsomme oplevelser sammen med. Derfor bliver man aldrig træt af at gå i denne gamle have, lige så lidt som man bli-

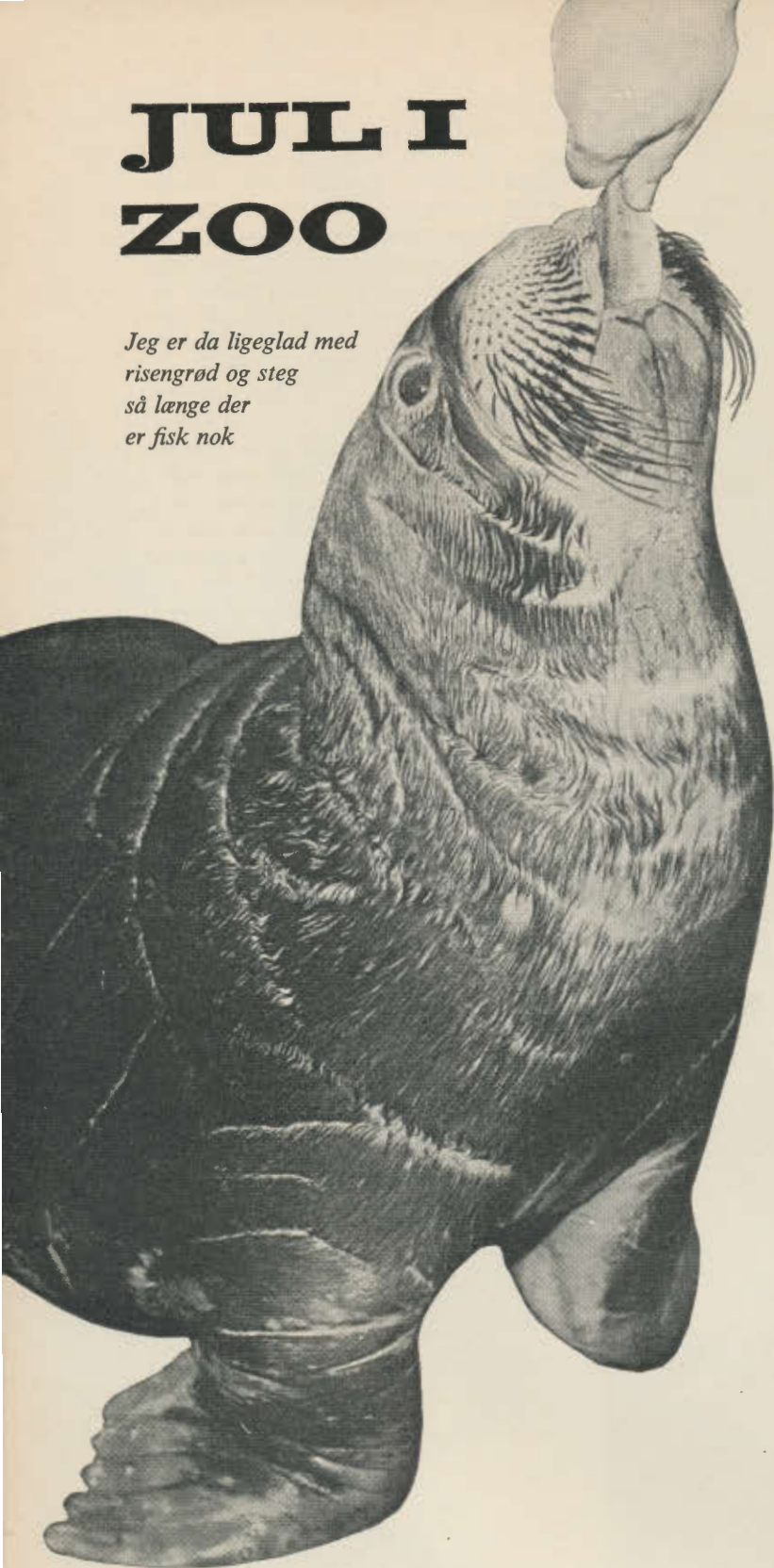
Direktør Svend Andersen præsenterer **JUL I ZOO**

Mens kirkeklokkerne ringer julen ind i de mange hjem landet over, fejrer dyrene i Zoologisk Have også juleaften på deres måde

JUL I ZOO

*Jeg er da ligeglad med
risengrød og steg
så længe der
er fisk nok*

ver træt af at tale med gamle venner, og det forklarer, hvorfor vi har så mange faste gæster, der hver dag året igennem går en tur i den zoologiske have og enten taler med deres yndlingsdyr eller kigger på alle dyrene her. Og også dyrene på deres side sætter pris på publikum. Det er meget tydeligt at se f. eks. hos aberne. Om vinteren, når der kun er få gæster, er de stiltfærdige og foretager sig ikke ret meget. Så snart der kommer mange folk ind i abehuset, liver de op og begynder at springe rundt og være livlige.

Den lille by er, som små danske byer er flest, liggende ved en stump fjord, som kan smile og glitre i sommersonne, kruses i små krappe bølger i en høststorm og ligge sort og kold i mørke vintermåneder. Den er hyggelig og fredelig, selv om der nok kan springe lidt sladder fra hus til hus gennem de smalle gader. Alle kender alle, man stoler såpas meget på hinanden og hypper i øvrigt sine egne kartofler i baghaven.

Men for et par år siden skete der noget, som satte alle sind i oprør og for en lang tid ødelagde hyggen og trygheden. En nat havde der været indbrud hos en af købmændene. Udbyttet havde ikke været stort, blot 97 kroner og et par pakker cigaretter. Men noget sådant var ikke sket i årevis. Man kastede mistanke på en vagabondagtig fyr, som et par dage var set i gaderne, og som senere var forsvundet. Lidt efter lidt faldt sindene til ro, det var jo trods alt godt, at det var så sjældent, den slags skete, og at ulykken ikke havde været større.

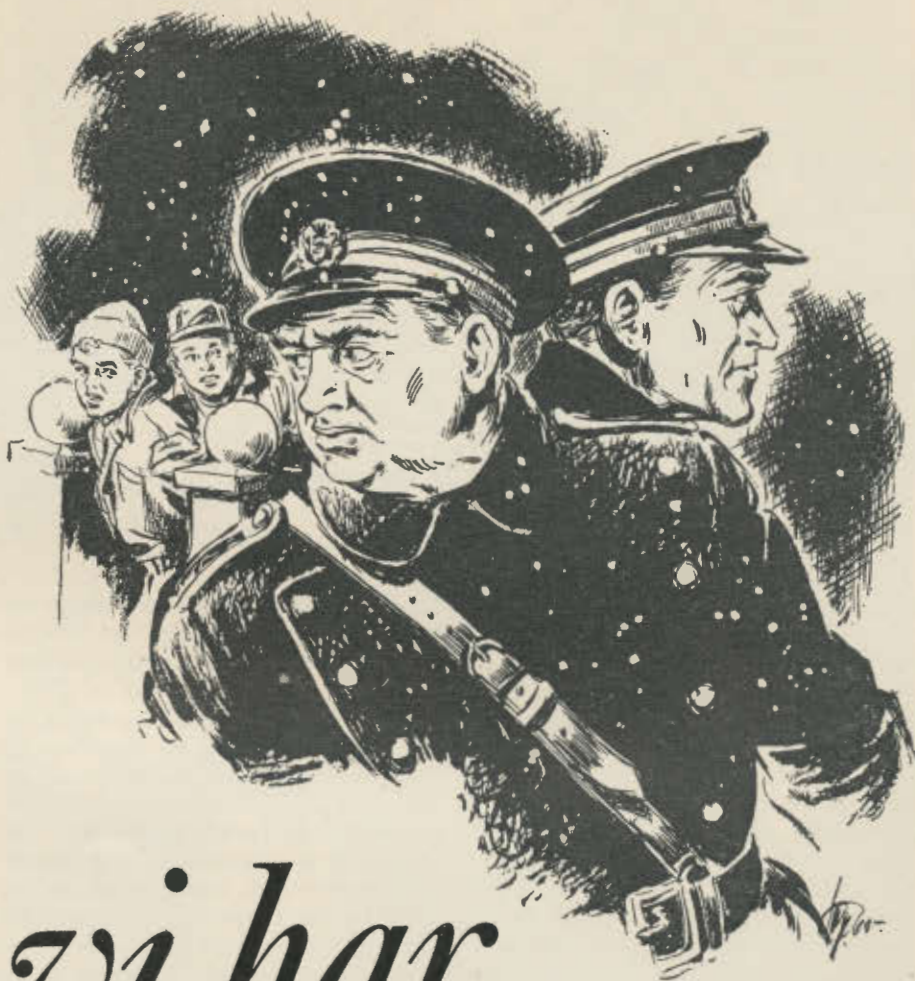
Men 14 dage efter skete det samme i en anden kant af byen. Et mindre beløb forsvandt og et sæt undertøj - også småting, men alligevel! Politimesteren snakkede meget med betjentene, Jensen og Olsen. De så betænkelige ud og glemte ved sene vagter ikke at tage hunden med. Det var en yderst bidsk udseende hund - men hvert barn i byen var ven med den og havde fodret den med godbidder mellem år og dag. Just som man igen var faldet til ro, og alle sind var optaget af søndagens fodboldkampe, skete det tredje tyveri og det endda fra en butik på Algade.

Olsen og Jensen så alvorlige og hemmelighedsfulde ud. De afpatruljerede gaderne med strenge miner, de optog rapporter, og de talte med mange mennesker og lod sive ud, at de var på sporet. Politimesteren blev nervøs og arrig, for der stod mindre pæne ting i aviserne om politiet. Byens borgere talte om at oprette et privat vagtkorps, men det blev ved snakken.

På én nat kom der to tyverier. Da tyven i en lille snask i byens udkant kun havde fundet 5 kr., var han øjensynlig ikke tilfreds og havde på posthuset sikret sig et pengebrev med 100 kr. i. Denne gang gik al ophidselsen ud over postmesteren, som lod den slags breve ligge og flyde i stedet for at lægge dem i boks. Nogle større butikker anskaffede sig dirkefri pengeskabe, og banken skulle have tyverialarm, sagde man.

Der var stadig ikke tale om store tyverier, så det værste var måske ikke den enkelte handlendes tab, det var snarere den omstændighed, at en by, der før havde været en tryk by, blev utryk, at alle så

En spændende detektivhistorie fortalt af Annesofie Hermann med illustrationer af Tage Andersen

*vi har
en tyv og en
morder
iblandt os!*

IKER
EN

TLF
208

småt gik og mistænkte hinanden. Man havde en tyv i det lille samfunds midte, men hvem?

Det var jo ikke sært, at rækken af småforbrydelser måtte sætte alle børns fantasi i sving, og ingen var mere levende optaget af tyverierne end Ole og Søren fra fjerde mellem; Søren så meget mere, som han var søn af politimesteren. Drengene havde netop i den sommerferie slugt alt, hvad biblioteket kunne byde på af kriminalromaner, og de havde leget Poirot og Sherlock Holmes og den slags berømte mesterdetektiver. De havde øvet sig i at skygge folk, snige sig lydløst og i skyggerne, og de havde mange gange fundet udmærkede løsninger på tyveriernes gåde – bare ikke rigtige. Så havde de opgivet det og hengivet sig til at tage aftryk af dyrespor i gips. Men da der efter et par måneders pause, sent på efteråret, kom et nyt og ret dristigt tyveri fra manufakturhandler Madsen, blussede deres detektivinteresse op igen.

»Nu må vi gøre noget alvorligt ved det,« sagde Ole på vej hjem fra skole, hvor de begge havde lyttet intenst til manufakturhandlerens datters levende beskrivelser af en opbrudt pengeskuffe. »Vi mødes på mit værelse kl. 3,« sagde Søren og så dystert ud. »Nu skal vi gøre noget ordentligt ved det. Min far har fået en slags advarsel fra højere sted, og min mor

har fået nervøst sammenbrud. Jensen har tabt flere kilo, og Olsen drikker flere øller, end godt er, af bare fortvivelse over deres tabte ære. Du kommer kl. 3«.

»Der er noget, jeg har tænkt en del over,« sagde Søren, da de senere sad og røg deres ildelugtende hjemmelavede tobak af kridtpiber. »Jeg tror, far har tænkt på det samme. Tyverierne sker altid, når Olsen, der er tykmavet og ikke så rask til bens, har vagt. Jensen er jo stor og stærk og har en proper næve, når det gælder. Tyven må altså kende deres vagtskema og rette sig efter det.« Ole havde tænkt på noget andet. Han havde set på tyverierne gennem det sidste halve år, og der var en slags system i tyverierne. Det kunne se ud, som om tyven skulle bruge et par hundrede kroner om måneden, så når han havde haft stort udbytte, hørte man ikke fra ham i længere tid. Der var derimod ikke noget system i, hvor han eller hun opererede, og det måtte være en, som kendte lokaliteterne godt. Dørene var altid klaret med nøgle eller måske dirk, og skuffer var kun brækket op i butikker uden bolig over eller bag ved. Drengene vidste, at udbyttet hos Madsens Manufaktur havde været såpas stort, at man nok kunne vente lidt med at begynde natlige patruljeturne i gader og stræder.

Fjorten dage efter var vinteren begyndt for alvor. Der havde været det første store snefald. Algade og de større sidegader var skovlede og ryddede, men i

stræderne lå sneen sort og glattrammet.

»I nat har Olsen vagt,« sagde Søren en morgen. »Nu er det vist på tide, at vi viser, hvad vi dur til.« De havde begge held til at snige sig ud af deres sovende huse, og de mødtes bag kirken, da klokken ringede 12 ud over byen. De havde lagt en plan, efter hvilken de ville patruljere.

De havde øvelsen nu i at gå lydløst og inde i skyggerne, hvilket ikke var så vanskeligt, for kommunen var meget sparsommelig med gadebelysning undtagen i de større gader. Flere af stræderne var ganske uoplyste. Sneen begyndte at falde stille. Man var nu i december, og sneen pyntede på de juledekorerede og illuminerede vinduer i Algade.

Drengene gik et par timer, stille, kun nu og da udvekslende hviskende bemærkninger. De var kolde og lidt søvnige og tænkte så småt på at gå hjem for i nat. De skulle lige op gennem det snævre Krægerstræde, der dannede bagsiden af en større købmandsgård; kun en enkelt gammel dør førte ud i gyden, der henlå i begyndelsen bortset fra et svagt lysskær ud fra et lille snavset vindue, der måtte føre ind til et lagerrum eller lignende.

De sneg sig derhen og kiggede ind. En las af et flueplettet gardin dækkede for det meste af synet, men de anede dog en gammel kommis, de kendte godt, siddende ved et bord med nogle regnskaber eller lignende. Men pludselig skete der noget. Noget forfærdeligt!

De så den gamle rejse sig, de hørte ham komme med et forbavset udbrud, og nu – så de en hånd, en mandshånd, som lynhurtigt plantede en stor kniv i kommisens skulder, – han segnede bagover, ned i sine papirer, og så blev lyset slukket.

Drengene stod et øjeblik som lammede. Dette var hverken leg eller smårapserier – dette var mord! »Bliv her ved vinduet og døren,« hviskede Søren. »Jeg løber lige om for at se, om nogen kommer ud af hovedporten – og hvem!«

Ole stod i det stille, mørke stræde og lyttede, men hørte ikke andet end sit eget hamrende hjerte. Hans eneste bevidste tanke var: Nu har vi også en morder iblandt os!

Et par minutter efter kom Søren tilbage. »Løb,« råbte han, »så hurtigt du kan, hen til politistationen og slå alarm. Jeg mødte Olsen med hunden og gav ham besked, og han er også på vej, men skynd dig!« Ole løb. Foran ham luntede Olsen, stønnende og gispende af sted. Men hvor var Søren? Hvorfor var han ikke med? Ringede han et sted fra, for at det skulle gå hurtigere? Turde han gå ind til den myrdede – turde han?

Ole nåede stationen lidt før betjenten og fortalte politimesteren, hvad han og

Søren havde set med egne øjne. Lidt efter kom betjentens forklaring. Han havde patruljeret foran købmandsgården, og så kom Søren farende. Nej, han havde ikke set noget til, hvad der var sket, men han mente, det var bedst at melde det med det samme. Ordre fløj rundt i rummet, telefonen kimede, sygehuset alarmeredes, Københavns flyvende politi blev tilkaldt. Ingen tænkte på at undre sig lige nu over, hvorfor Ole og Søren havde været i Krægerstræde ved nattetid. Ole gøs ved tanken om at skulle med tilbage og på stedet afgive nærmere forklaring, men selvfølgelig var der ingen vej uden om den pligt. Men hvor var Søren? Hvor i alverden var Søren?

Da de kom tilbage, var der stor opstandelse – og lys i alle vinduer. Gården mellem butikken og lageret var klart oplyst. Mennesker løb ind og ud. Ambulancen kom hvinende og hentede den gamle kommis, som var dybt bevidstløs og med sit store blodtab svævede i livsfare.

Pludselig stod Søren ved siden af Ole. »Jeg ved, hvem der er morderen,« hvi-skede han, og han var underlig stiv i ansigtet og i stemmen. »Det er Olsen. Jeg blev her, da du løb efter hjælp, for at se på sporene i sneen; de spor, som nu er udtrådt og udtværede af alt det renderi. Olsens spor, kun hans og hundens førte til porten, igennem den, over til lageret

7 forskellige steder på Fyn gjaldede hornfanfarerne, da Det Danske Pigespejderkorps afholdt sine jubilæumslejre. Dronning Ingrid og Lady Baden-Powell besøgte samtlige lejre. Her er et par glimt fra disse besøg, der var lige ved at drukne i regn.

Den dag, de 10.000 blå piger mødtes i Odense til parade, forenedes de små lejres charme med det storslåede i at være mange.

Ladyen i godt selskab

Dronningen skriver autograf

Det Danske Pigespejderkorps
Jubilæumslejre på Fyn

og tilbage igen, men med et sving herover imod disse skure, som om han har villet gemme noget her. Jeg tænker mig, han har smidt kniven, en brødkniv, mener jeg det var, fra sig her, hvis jeg ikke tager fejl. Tyverierne er altid sket under hans vagter. Han kender alle, ingen mistænker ham, og så er han i nat blevet overrumplet af at finde Hansen inde på lageret så sent. Men hvordan finder vi den kniv hurtigt?»

Mens de stod og hviskende drøftede, om de skulle lede nu eller vente, til dagslyset kom, kom politihunden, Træf, glad logrende. Ude på gaden hørte man Olsen med en skinger stemme råbe til folk, at de skulle gå hjem - her var ikke noget at se på - her var sket et mord - men nu skulle de passere gaden. Hunden begyndte at snuse og snuse rundt i sneen. Pludselig stoppede den op, begyndte at skrabe og gø. Under snelaget kom en gammel rusten rist til syne. Hunden skrabad i risten og gøede henrykt.

Pludselig stod Olsen bag dem. »Hvad laver I skarnsunger nu her?« hylede han op, mens den klare sved stod ham i panden. »Ikke nok med, at I render rundt og snuser ved nattetider, nu blander I jer også i lovens folks arbejde. Passér gården!« Drengene rørte sig ikke. De ville vide, hvad der var nede i den rist. Olsen vrælede videre, og folk trængte sig nysgerrigt ind i gården for at være i første række og se, hvad der skete, og politimesteren kom ud fra lagerrummet for at se, hvad der var i vejen.

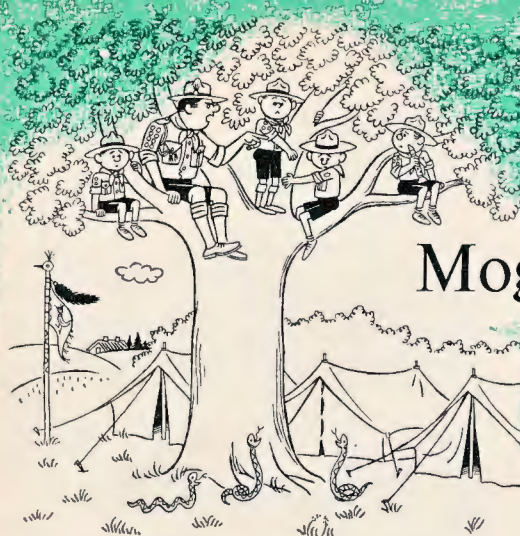
»Hvad laver du her, Søren,« spurgte han med en træt, fjern stemme, »og hvorfor råber Olsen sådan op?«

»Far,« råbte Søren, vi har set, at morderen brugte en kniv, og vi har mistanke om, at den er under den rist, og der må være fingeraftryk på den, for det var en hånd uden handsker, vi så.« Risten blev med et brækjern tvunget op, og et stykke nede i den halvt tilgroede kloak stod en brødkniv!

Gården var fuld af folk, som strakte hals, da kniven forsigtigt pakkedes ind. »Og så tror jeg, far, at det er Olsen, der har kastet den kniv, for kun hans spor førte her ind i gården, og på udvejen gik de i en bue herhen om risten.«

Og her er så historien forbi, sådan set. I efterspillet i retten viste det sig, at Olsen havde haft svært ved at få gagen til at slå til, og så havde han valgt at klare sig på den tristest mulige måde. Han blev ikke morder, selv om han var lige ved det. Den gamle Hansen overlevede choket, men blev aldrig helt rask.

Drengene blev jo vældig feteret, men Søren slog med nakken og sagde: »Det var for byens æres skyld, at vi gjorde det. Vi kunne da ikke have gående en tyv og en morder iblandt os!«

Jørgen
Mogensen

Det er sidste gang, du får lov til at tage
din blokfløjte med på lejr tur!

Gerda
Nystad

Du – hvis vi nu skriver købernes navne og adresser
op, så ved vi, hvor vi kan finde nogen, der har
noget, de vil af med, til næste loppemarked!

Jensenius

Man kan vel nok gå over gaden med en dame
under armen uden straks at være forlovet
med hende!

Gantriis

Dorte

DU ER fejg

Der er spænding og sportsånd, kammeratskab og nævekamp, hån og hævn i denne fortælling af Poul Jeppesen. Kort sagt: der er en fodbold med i spillet ...

De havde råbt:

- *Du er fejg!*

Tomas hev skoletasken ind på sit værelse. Den landede med et bump henne under vinduet.

- Nå, er du der, min dreng, sagde hans mor ude fra køkkenet. - Din mad er parat. Kom herud og lad os snakke sammen, mens du spiser!

Du er fejg, havde de råbt.

- Hvor ser du dog fortrædelig ud, sagde hans mor. Hun mønstrede ham nøjere og fortsatte:

- Er der hændt dig noget ubehageligt? Han havde munden fuld af mad, så han var heldigvis forhindret i at svare. Han nøjedes med en treven brummen.

- Du har da ikke gjort noget? Jeg mener noget forkert?

Tomas var pludselig ligeglad med, at han havde mad i munden. Krummerne stod ud af ham som en byge.

- Hvorfor tror I altid, at man har lavet noget? råbte han opbragt.

- Jeg mener, at du måske var blevet uvenner med en af lærerne, fordi du ikke havde siddet stille eller ikke havde kunnet dine lektier, fortsatte hans mor sagtmodig.

Han kunne have skreget af grin. Hylet af forargelse. Han nøjedes med at ryste overbærende på hovedet. Forældre forstod ikke et muk af det hele.

- Tak for mad, mumlede han.

- Går du, Tomas, skal du ikke læse lektier først?

- Vi havde en fritime, fordi hr. Henriksen var syg. Vi blev sat til at læse i stedet for!

Det var ikke engang løgn. Han havde virkelig læst. Et venligt strejf af god samvittighed og godt humør fik ham til at vende sig i døren.

- Forstår du, mor, den lange Carl Hagen og nogle af de andre ville have mig til at slås med Jens Sognefoged, fordi han var fræk. Men jeg ville ikke.

- Nå, sagde hans mor, allerede med tankerne ved andre gøremål. - Hvad sagde han da?

Tomas' humør mørknede.

- Ikke noget særligt. Bare noget om fodboldkampen i overmorgen. Men jeg ville ikke slås. Og så sagde de, at jeg var fejg.

Du er fejg, havde de sagt.

- Det skal du ikke være ked af, Tomas. Du ved nok, at den, der overvinder sig selv, er større end den, der overvinder en stad.

Tomas fik noget vildt i øjnene. Værsgo', lille Tomas, her er en glorie til dig. Han fnøs og mumlede skyndsomst farvel.

Mens han ringede på ovre hos Jørgen, belavede han sig på at aflevere det flotte buk, han var specialist i. Det var mægtig praktisk at have sådan et buk, som alle folk lagde mærke til, navnlig mødre.

Jørgens mor, fru Eriksen, der havde åbnet døren, så et øjeblik lidt betænkelig ud.

- Jørgen læser lektier, sagde hun, men så smilede hun. - Hvis han vil love at læse i aften, kan han såmænd godt få lov til at stikke af!

Hun nikkede til Tomas, der stod i den nydeligste retstilling, efter at han havde afleveret sit buk.

Mens fru Eriksen var oppe for at befri Jørgen, slappede han af i en magelig lænen op ad dørkarmen med begge hænder i lommerne.

Han kunne desværre ikke lade være med at tænke på denne historie med Carl og de andre.

Det var ligesom at have en splint i fingeren, som man ikke kunne lade være med at pille ved, selv om det gjorde rasende ondt.

- Orv, hvor du ser sur ad, sagde Jørgen, da de sprang ned ad trappen.

- 'kæft, svarede Tomas lavt, men eftertrykkeligt.

Nede på gaden traskede de rundt i ugedelig ørkesløshed.

- Nå, hvad skal vi så, spurgte Jørgen utålmodigt. Han var vant til, at det var Tomas, der fandt på.

- Vi kan jo køre ud i skoven, sagde Tomas.

De valgte at køre ad de smalleste stier, der snoede sig ud og ind mellem træstammerne, og hvor rødderne nu og da stak op af jorden.

Tomas kørte forrest. Han tog et par afstikkere ad nogle sidestier, så det ikke var for åbenlyst, at han havde et bestemt mål. Men til sidst havnede de alligevel ved skranten.

De havde i nogen tid kunnet høre den velkendte lyd af velrettede skud mod en fodbold og ivrige råb af stemmer.

Tomas hev cyklen op ad et træ og smed sig ned på jorden. Han mavede sig

hen til skræntens kant. Jørgen gjorde nøjagtig som han.

- Nå, er det spionage, du er ude på, spurgte han med et stort uhøfligt grin.

Tomas gad ikke svare. Jørgen kunne være så dum.

Nede foran skrænten lå et gult hus med sort tegtag. Det var en lille skole, der var blevet nedlagt, da den store, flotte centralskole var blevet bygget.

På en afslidt plads uden for bygningen stod nogle ribber, der havde været brugt til gymnastik, og i pladsens fjerneste ende ragede et par skæve målstænger op. Overliggeren var borte.

Denne tidligere skole var for nogle måneder siden blevet overdraget et par flygtningefamilier, nogle polakker, der havde fået arbejdstilladelse på en lille fabrik i nærheden efter lang tids ophold i en lejr.

Omkring dette mål løb en fire-fem drenge og sparkede til en bold. Alle spillede mod alle, og det gjaldt om at få skud på mål. Der blev driblet og taklet efter alle kunstens regler. Særlig to af drengene gjorde sig bemærket, og det var tydeligt, at den ene af dem var særlig dygtig.

- Du kan nu sige, hvad du vil, men

ham Jozef er nu ikke dårlig, hviskede Jørgen.

- Har jeg måske sagt det, snurrede Tomas.

Jørgen grinede.

- Nej, men du ville gerne!

Tomas var opbragt, men han tav.

- Jeg tror, I får tæv! Du og Carl kan ikke klare de to skrappe, polske drenge.

- Nå, og hvad så. Er det måske ikke retfærdigt, at de bedste vinder?

Åhr, hold op!

Jørgen fnøs hånligt.

- Alle mennesker er da klar over, hvorfor du spiller på skolens hold denne gang. Det er da, fordi ham Jozef er bedre end dig og skal spille center forward og være anfører!

Tomas stirrede på sin ven. Han kunne tude af raseri, men han gjorde alt for at beherske sig.

- Nå, og hvad så, svarede han sammenbidt. Er det måske ikke frækt, at bare fordi der kommer sådan nogle som dem dernede, sådan nogle polakker, der er lige ved at spille råt, så er en anden en ikke god nok mere.

Jørgen trak på skuldrene.

den medførte, sank Tomas hen i sine egne bitre tanker. Jørgen havde rørt ved det, der var årsagen til hans dårlige humør. Tomas var elev på en kostskole, der lå i den lille by, hvori han boede. Denne skole havde kun ganske få elever fra selve byen, de fleste gik i den nye centralskole, der også var realskole.

Der var tradition for, at kostskolen og sognets ynglingehold hvert år udkæmpede en fodboldkamp, og det var en kamp, der blev set hen til med spænding langt uden for spillernes og deres jævnaldrenes rækker.

Tomas var en fodboldspiller af usædvanlig kvalitet og havde i et par sæsoner været center forward og anfører for sognets ynglingehold ved deres kampe på egen. Den samme stilling havde han haft på skolens hold ved de få kampe, han deltog i, og som ikke konkurrerede med sogneholdet. Skolen deltog i en turnering mellem andre skoler, og dette kunne ikke foranledige vanskeligheder for Tomas i hans dobbeltstilling.

Der var kun denne ene årlige kamp, og den behøvede ikke at skabe vanskeligheder. Tomas kunne bare gøre, som han havde gjort ved to tidligere kampe: spille på sognets hold. Det ville alle være indforstået med.

Men i år havde Tomas meddelt sin klub, at han syntes ikke, hans deltagelse var særlig nødvendig. Han agtede at spille for skolen.

Det var ikke for meget sagt, at det vakte en vis opmærksomhed. Det kunne heller ikke skjules, at de fleste mente, at grunden til denne beslutning var meget tydelig.

Men ingen havde dog haft lyst til at drøfte den direkte med hovedpersonen. Eller med den ene af hovedpersonerne - Tomas.

Før i dag!

Det var lige efter skoletid. Tomas og nogle af hans kammerater på kampholdet var på vej ud til skolens sportsplads til en times træning. På vejen mødte de Jens Sognefoged, en af sogneholdets solide backs.

Der var en af kostskoledrengene, der benyttede lejligheden til at meddele Jens, at der for en gangs skyld var sparet sammen til et nederlag for sognet. De kunne bare vente sig.

Jens tøvede et øjeblik med svaret. Men så kom det også med eftertryk:

- Mon ikke det går, selv om vi har mistet en enkelt primadonna.

Der blev fniset hørligt.

Tomas kunne ikke lade som ingenting. Han standsede.

- Er det mig, du mener?

- Selvfølgelig!

Jens målte ham med noget, der lignede demonstrativ foragt.

Sådan set var han ikke utilbøjelig til at give Tomas ret. Der var flere af sognets drenge, der bar på en hemmelig krænkel- se over, at der ikke kunne blive plads på kampholdet til dem, når sådan nogle som de fremmede dernede kunne være med.

Det lille mundhuggeri skabte et øjeblik misstemning mellem dem. I den pause,

Tomas gik tæt på. Han var meget rød i hovedet.

- Vil du forklare dig nærmere!

Jens fnyste.

- Er det nødvendigt. Der er da ingen hos os, der er i tvivl om, hvorfor du ikke vil spille med os, som du plejer. Der er kommet en på holdet, der spiller bedre end du. En bedre center forward. Og det er du ikke stor nok til at anerkende. Føj for Søren.

Tomas var blevet meget bleg. Han stod og stirrede med stive øjne på den tidligere klubkammerat.

- Det er løgn, hviskede han hæst.

Jens lo med åbenlys hån.

- Nå, er det. Javel, men hold du dig bare til, hvor du kan få lov til at spille stjerne.

Jens så sig om.

- Han er jer vel undt.

Tomas hørte kun halvt de ophidsede tilråb, der slog op om ham. Hans tanker arbejdede febrilsk på at finde et svar, der kunne bringe balance i tingene.

- Det skal du ikke finde dig i, Tomas!

- Gå på ham, Tomas!

- Han er vel nok skrap!

Så mærkede han et puf i siden. Det var Carl. Den lange Carl Hagen.

- Du kan ikke lade det sidde på dig, alt det han har sagt. Du må gå på ham!

Tomas rystede vredt Carls hånd af sig.

- Pas dig selv, snerrede han.

Han vidste nok, hvorfor Carl gerne så ham i slagsmål med Jens. Det kunne der komme alt mulig dårligt ud af. Måske til Carls fordel. Hvis ikke Tomas havde været der, havde Carl været en sikker center forward og anfører.

- Du er vel ikke bange?

Carls stemme var kølig.

- Selvfølgelig er han bange. Det er sådan nogle som han.

Jens Sognefoged rankede sin korte, solide krop.

- Gå på ham, råbte de omkring ham.

Tomas vendte sig mod dem med et mislykket forsøg på iskold overlegenhed.

- Ja, tak, og mens vi så slås, kommer der et par af lærerne. Og så er det ikke svært at regne ud, at så bliver jeg sat af holdet på søndag som straf.

Han havde ikke ventet det hyl, der slog ned over ham.

Og så hørte han det:

- *Du er fejj!*

Til sidst råbte de med taktfast grusomhed.

- *Du er fejj! Du er fejj! Du er fejj!*

Det var Carl, der dirigerede hylekoret.

Og så gjorde han det, som han slet ikke burde have gjort: han løb. Og han græd af raseri imens.

Mens de hylede.

Hadet og fortvivlelsen kogte op i ham, mens han lå her på skrænten.

- *Du er fejj!*

Jørgen vendte sig.

- Hvad er det, du siger. Er det mig, du mener?

Han var rød i hovedet. Navnlig hans ører var røde, bemærkede Tomas.

Han havde altså talt højt. Skammen, der brændte i ham, havde presset de frygtelige ord ud af hans mund, uden at han vidste af det.

Jørgen var kravlet op på knæene.

- Er det mig, der er fejj?

Tomas målte ham iskoldt. Her befandt han sig i hvert fald over for en, som han ikke var bange for. En, som han kunne ramme med den hadefulde krænkelse, der lige nu søgte et mål.

- Ja, svarede han let.

Jørgen måbede vredt.

- Hvad bilder du dig ind. Hvad mener du, må jeg spørge?

Tomas lo uglad.

- Tror du ikke, jeg er klar over, at du og et par stykker til går rundt og er sure over, at I er sat af holdet til fordel for dem dernede. Men I tør ikke vise det. I tør ikke sige det til nogen. *I er for fejge!*

Jørgen var sprunget op.

Tomas rejste sig med demonstrativ

langsomhed.

Det var i dette øjeblik, at de begge opdagede, at fodboldspillet nede på pladsen var ophørt. Der var pludselig en underlig stilhed omkring dem.

Da de vendte sig, så de drengene stående i en flok nede foran skrænten med nakkerne lagt tilbage i forundret betragten.

Tomas blev rasende over, at han havde ladet sig se her.

- Hvad glori på, råbte han.

Han hørte dem sige noget på det uforståelige sprog, de talte indbyrdes.

Forrest i flokken stod den undersætsige, mørke Jozef, og ved sin side havde han Alex, den højre wing, der var så god i sammenspil med Jozef.

Alex var højere og mere levende end kammeraten.

- Hvad laver I her. Hvad har I gloet på?

Alle de polske drenge talte perfekt dansk. Man skulle høre godt efter, hvis man skulle ane en accent.

- Hvis I tror, vi har interesseret os for jer, sådan nogle polakker, så ta'r I fejl!

Tomas befandt sig i en tilstand af dirrende raseri. Det var, som om han nu, lige nu, havde fundet det eneste sande mål for den indestængte vrede, han havde båret på hele eftermiddagen.

- Polakker, skreg han.

Og han hørte Jørgens stemme.

- Sådan nogle beskidte polakker! Hvad vil I her?

De polske drenge følte sig ikke fremmede. De følte sig på ingen måde som en

slags selvbudne gæster, der af den grund måtte affinde sig med værtsfolkenes mere eller mindre tiltalende luner.

Uden diskussion begyndte de en hastig opstigning ad den stejle skrænt.

Jørgen og Tomas blev forskrækkede over denne pludselige aktivitet, der så meget truende ud.

Uvilkårligt fo'r de hen til cyklerne.

- Øv, de er fejge!

Det var Alex' stemme!

Tomas standsede, som om han havde fået et slag for brystet. En vild smerte slog som et lyn ned i hans sind.

Nej, han kunne ikke flygte en gang til. Han havde ikke kræfter til at bære mere skam. Så måtte det gå, som det kunne.

- I kan ikke være så mange mod to, gispede Jørgen, der havde anbragt sig bagved Tomas. Han var også bange.

Alex, der stod ved siden af Jozef, rakte en hånd bagud for at give tegn til de øvrige af hans kammerater om at holde sig tilbage. Han smilede et stort veloplagt, hvidt smil.

- Det behøver vi heller ikke, råbte han og sprang i samme nu frem.

Det var Tomas, han brasede imod. I samme øjeblik fo'r Jozef på Jørgen.

Det blev ikke et slagsmål af lang varighed.

Tomas havde øjeblikkelig samlet sig til forsvar. Han mødte den anden med et puf, hvori han lagde hele sin overkrops vægt.

Alex tumlede bagover, rullede rundt og forsvandt ud over skrænten.

Det var ingen livsfarlig høj skrænt, men dog høj nok til, at en rulletrud ned over den kunne give nogle knubs.

Der hørtes et hyl fra Alex, og alle drengene løb til for at se, hvad der var hændt ham.

Omtrent nede ved skræntens fod hang Alex fast i en trærod. Hans ene ben befandt sig i en grim forvreden stilling under en lang, svær rod. Han hang hjælpeløst med hovedet nedad.

Endnu inden han var blevet befriet, var alle klar over, at det ben havde taget alvorlig skade. Der måtte en ambulance til.

Da den var kørt, stod alle drengene tavse.

Tomas fik sig anbragt i nærheden af Jozef.

- Jeg er mægtig ked af det, vi fik lavet her, mumlede han besværligt.

Jozef nikkede alvorlig, men tavs.

Tomas havde det ikke let. Hvis bare ham fyren her havde været til at snakke med.

Så sprang han ud i den største af vanskelighederne. Sveden stod ham på panden.

- Undskyld det vi råbte efter jer. Det betyder ikke noget.

Hans stemme var hæs og vred.
Den lille, mørke Jozef så skråt op med et skævt smil.

- Nå, det. Skidt med det, mumlede han.

Tomas stirrede på ham et øjeblik. Da ingen af dem havde mere at sige hinanden, vendte han om og gik.

Jørgen fulgte ham.

Da de cyklede hjemad, sagde Jørgen:

- Det var hans egen skyld. Han kunne lade være at springe på dig.

Tomas tav.

Lige før de nåede Jørgens hjem, sagde denne med et stort grin:

- Nu kan I ikke undgå at vinde på søndag.

Tomas vendte sig mod ham med lyvende øjne.

- Så hold dog din mund!

Den næste dag sås Jens Sognefogeds far, den rigtige sognefoged, Hans Hansen, bevæge sig over kostskolens gård i iltempo på vej til rektorens kontor. Han havde Jozef med sig, en Jozef af et meget mørkt og uvilligt udseende.

Der faldt adskillige bemærkninger til Tomas i den anledning. Men han var ikke til at vriste et ord ud af. Han havde ikke været hverken til at tirre eller til at lokke til en kommentar til de historier, der blev fortalt om gårdsdagens hændelser.

Timen var lige begyndt, da der kom besked om, at Tomas skulle indfinde sig hos rektor.

På kontoret var foruden Hans Hansen, Jozef og rektor, skoleholdets leder, adjunkt Holm til stede.

- Jeg har ganske kort fået en fremstilling af sognefogeden om en kedelig historie, der er hændt i går, Tomas.

Tomas stod med bøjet hoved.

- Hvorfor befandt du og din ven jer ude ved den gamle skole i går?

- Vi kom forbi. Vi cyklede en tur i skoven, mumlede Tomas.

- I var der ikke for at spionere? For at se, hvordan denne dreng og hans kammerater spillede?

Tomas så op. Hans kinder var røde.

- Hvis vi ville se det, kunne vi jo bare gå ned på byens sportsplads om aftenen. Der kan man se hele holdet.

Rektor så let desorienteret ud.

- Nå, kan man det. Er det rigtigt, sognefoged?

Sognefoged Hansen nikkede tvært.

Adjunkt Holm rømmede sig.

- Undskyld, rektor. Men alle og en-

hver har jo også lejlighed til at se på vores hold.

- Nå, nå, javel. Men så siges det, at du og din ven kom op at slås med disse polske drenge, således at en af dem faldt ud over skrænten og brækkede et ben. Jeg forstår, at det er en dreng, der er meget vigtig for sognets fodboldhold på søndag. Hvem begyndte dette slagsmål?

Tomas befandt sig i en ulykkelig tilstand af forvirring.

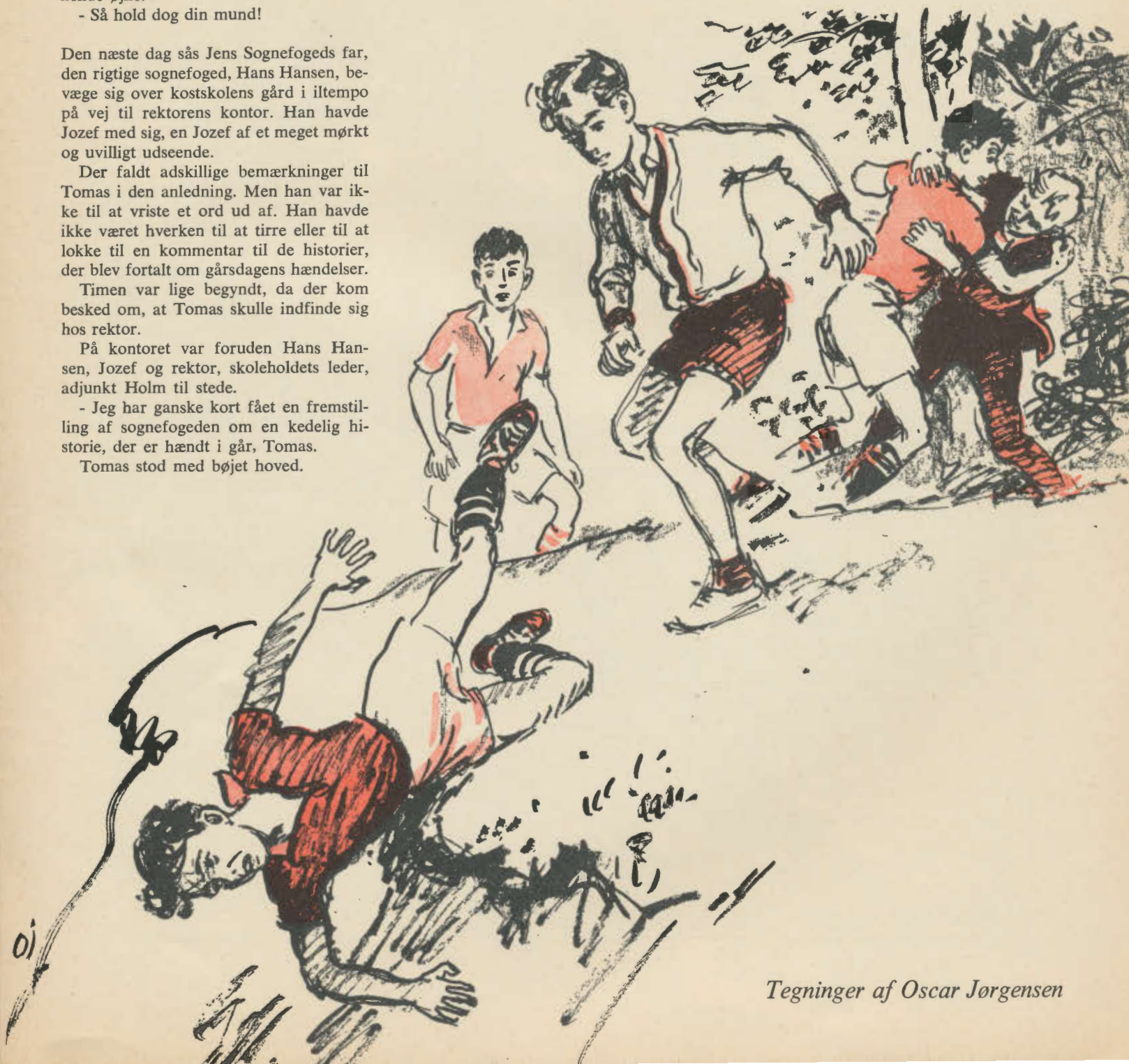
Pludselig hørtes Jozefs stemme.

- Det gjorde vi, Alex og jeg!

Rektor plirrede med øjnene.

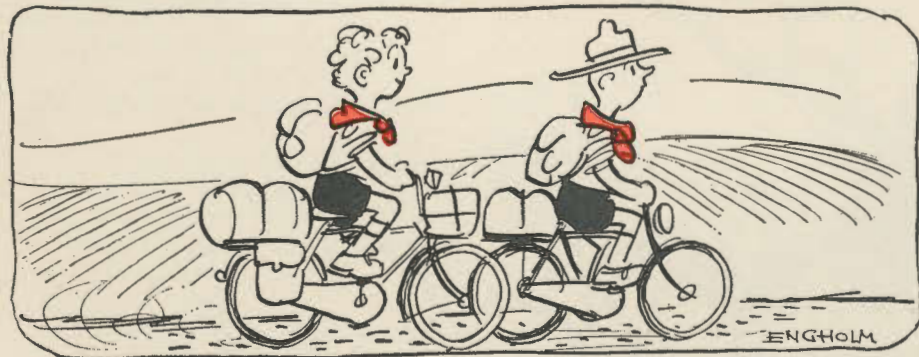
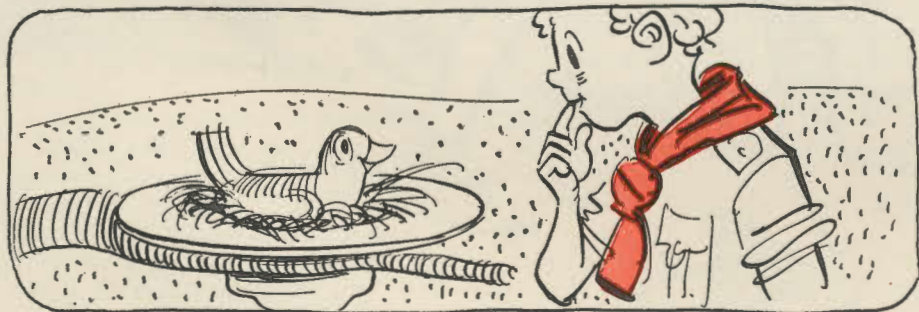
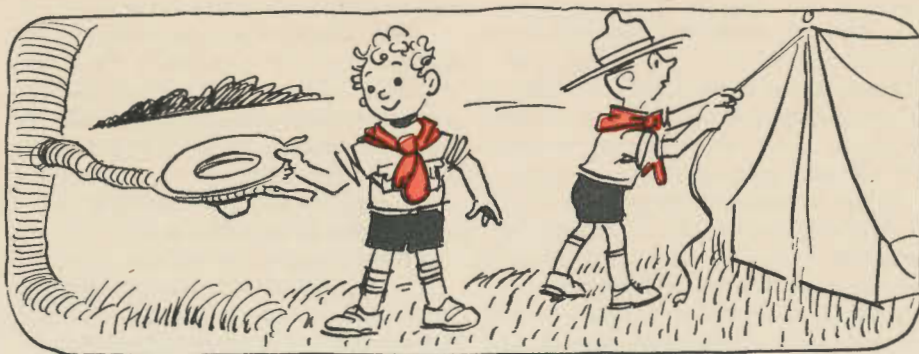
- Gjorde I, jamen jeg mener, at jeg har forstået ...

Nu var sognefoged Hansen vred.

Tegninger af Oscar Jørgensen

LILLE SØREN SPEJDER

- Jamen I var provokerede. Man havde fornærmet jer. Havde man måske ikke? De kaldte jer polakker!

Den lille, mørke Jozef så op. Han smilede.

- Det er vi, svarede han mærkelig stilfærdig. Han stod rank. Jozef ønskede ikke først og fremmest at føre et forsvar for Tomas. Han havde sin stolthed. Han brød sig ikke om at stå som en forfulgt, man havde fornærmet. En stakkel, der behøvede forsvarere. Han kunne forsvare sine egne sager, om fornødent.

Der var et øjebliks dyb stilhed.

Så sagde sognefogeden indædt:

- Jamen, man kaldte jer polakker. Det var for at fornærme jer. Var det måske ikke?

Jozef stod igen med bøjet hoved.

Han trak på skuldrene.

Så skottede han op og smilede skævt.

- Han har sagt undskyld. I går!

De øvrige snappede efter vejret.

Tomas følte, at hans kinder glødede. Han bed forbitret læberne sammen.

Rektor rømmede sig.

- Sognefoged Hansen kom for at kræve, at du blev sat af holdet på søndag, fordi du har medvirket til, at sogneholdet har mistet en god spiller. Der er jo ingen tvivl om, at du har en vis skyld i denne affære. Jeg ved ikke!

Han vendte sig mod adjunkt Holm.

- Hvis sognefogeden stadig ønsker ...

Tomas stod i frygtelig vande. Det var nu, han måtte handle, men det var så svært. Hvis bare ingen ville komme med fjollede bemærkninger. Alt det der med, at den, der overvinder sig selv ... Det var måske rigtigt nok, men det var frygteligt at høre, når man bare var en fyr, der gik og gjorde forkerte ting. Hvis folk bare ville lade som ingenting og sige f. ex. »den er helt rigtig«, eller »den er OK«!

Så trådte han frem.

- Undskyld! Han stammede. Jeg havde altså tænkt, at jeg i dag ville have spurgt hr. Holm om noget. Jeg ville ha' spurgt, om jeg kunne få lov til at spille som højre wing på sogneholdet. Ja, altså hvis sognefogeden og de andre ville have det. Det er jo sådan set min klub, og nu har jeg jo været med til at ødelægge en mand, og så tænkte jeg ...

Han kørte fast. Alt det sludder, han stod og sagde, tænkte han.

Sognefogeden grinede.

- Fra min side skal der ikke være noget i vejen. Vi er altid parat til at modtage en fortabt søn.

Adjunkt Holm sukkede.

- Naturligvis!

Da de forlod kontoret i gåsegang, vendte Jozef sig om. Han smilede sit skæve, alvorlige smil.

- Vi træner i aften, sagde han.

SPEJDERJUL 1960

Nøddekrykkeren

TILLÆG TIL SPEJDERJUL 1960

DEN FRYGTEDE SØRØVER, KAPTJEN RØDSKÆG, ER PÅ JAGT
EFTER ET AF DE 8 SKIBE ØVERST TIL HØJRE. - MEN
HVLKET BLIVER HANS BYTTE?
FIND DE TING, DER IKKE SKAL VÆRE PÅ SØRØVER-
SKIBET, OG BRUG FORBOGSTAVERNE. SÅ FINDER
DU NOK KURSEN!

1

DE SAMMENSVORNE RIDER FRA
DEN BRÆNDENDE FINDERUP LADE
EFTER MORDET PÅ ERIKGLIPPING.- MEN DER ER
NOGET GALT MED TEGNINGEN, FOR DER HAR SNEGET SIG 6
TING IND, SOM IKKE FANDTES PÅ ERIKGLIPPINGS TID! -HVLKE?

2

HER SER I EN DEL AF NOGET TØJ, DER ER
SMIDT PÅ VEJEN TIL STRANDEN.
KAN I REGNE UD, HVOR MANGE DER
MINDST MÅ VÆRE GÅET I
VANDET?

-SE NU
GODT EFTER!

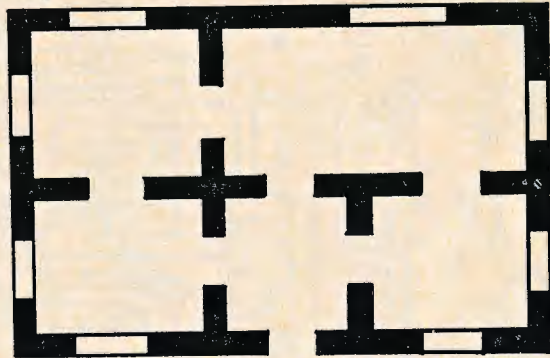
3

HVILKEN VEJ

GIK TYVEN ?

EN INDBRUDSTYV KOM EN NAT TIL EN
UBEBOET VILLA OG KRAVLEDE IND
GENNEM ET VINDUE.

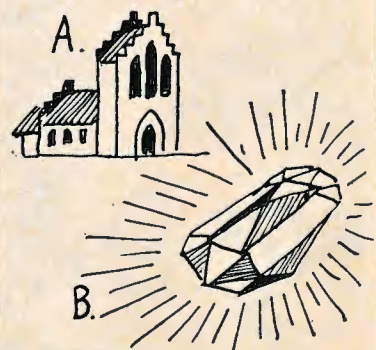
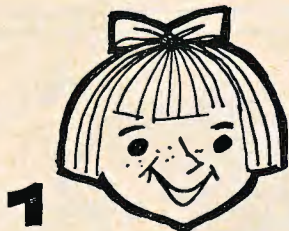

HAN VANDREDE RUNDT I HELE HUSET OG GIK
IGENNEM ALLE DØRENE OG KRØB UD
ELLER IND GENNEM ALLE VINDUER
MEN KUN EEN GANG GENNEM
HVER DØR OG HVERT VINDUE - OG UDEN AT
KRYDSE SIN EGEN VEJ. TILSIDST HAVNEDE
HAN I DET RUM HVOR HAN FØRST VAR
KOMMET IND!

5

HVAD HEDDER TRILLINGERNE ?

6

FIND NAVNENE PÅ TRILLINGERNE VED AT BRUGE FØRSTE STAVELSE
AF **A** OG SIDSTE STAVELSE AF **B**.

LØSNINGERNE

1

KAPTAJN RØDSKÆGS BYTTE
BLEV SKIB NR.:

2

DE 6 FORKERTE TING I TEGNINGEN ER:

3

I VANDET SPRANG:

4

NISSEORKESTRET
ØVER SIG PÅ:

5

DENNE VEJ GIK TYVEN!

6

TRILLINGERNE HEDDER:

1

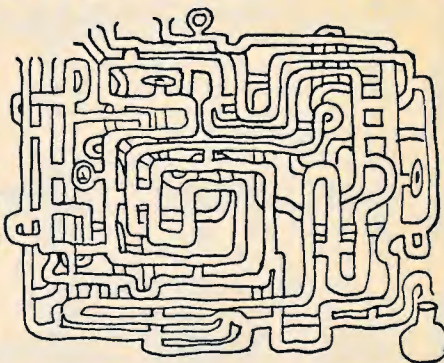
2

3

7

SÅDAN SKAL VANDET LØBE:

8

I REBUS'EN STOD DER

9

DE 2 ENS
SPEJDERE HAR
BOGSTAVERNE:

10

DE RIGTIGE
NAVNE
PÅ BLADENE:

A: _____
B: _____
C: _____
D: _____
E: _____
F: _____

11

NISSEN KOM TIL:

1
2
3
4
5

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN: _____

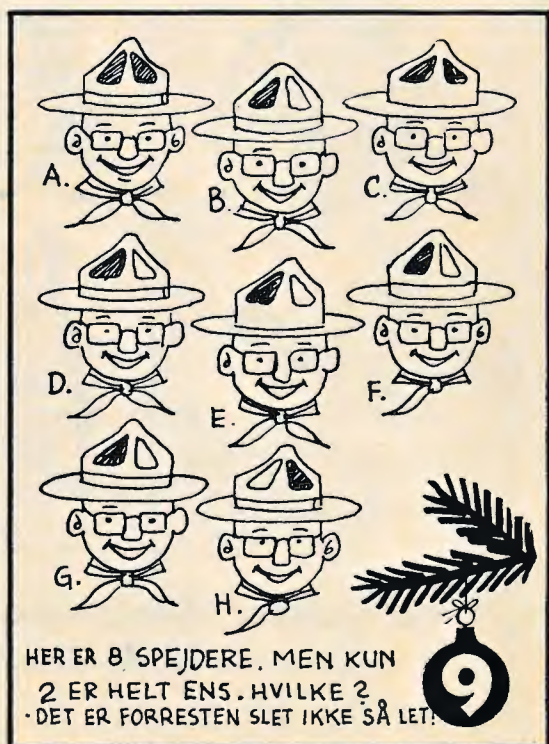
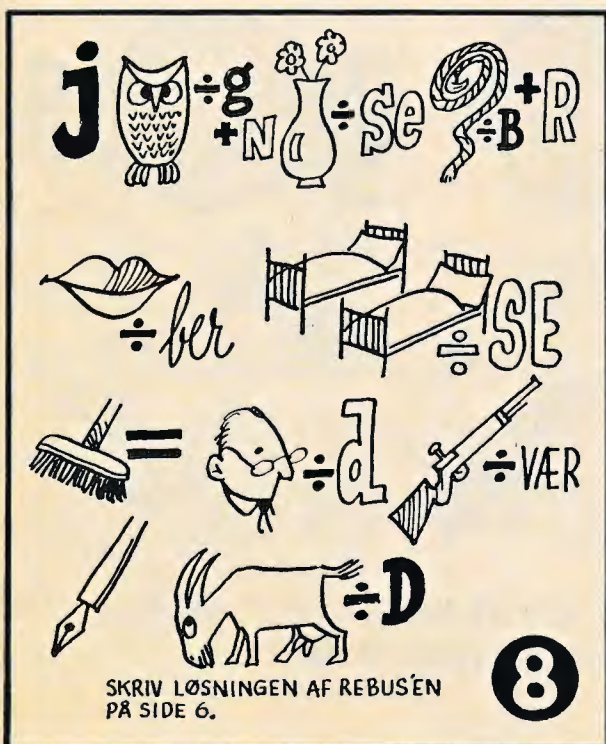
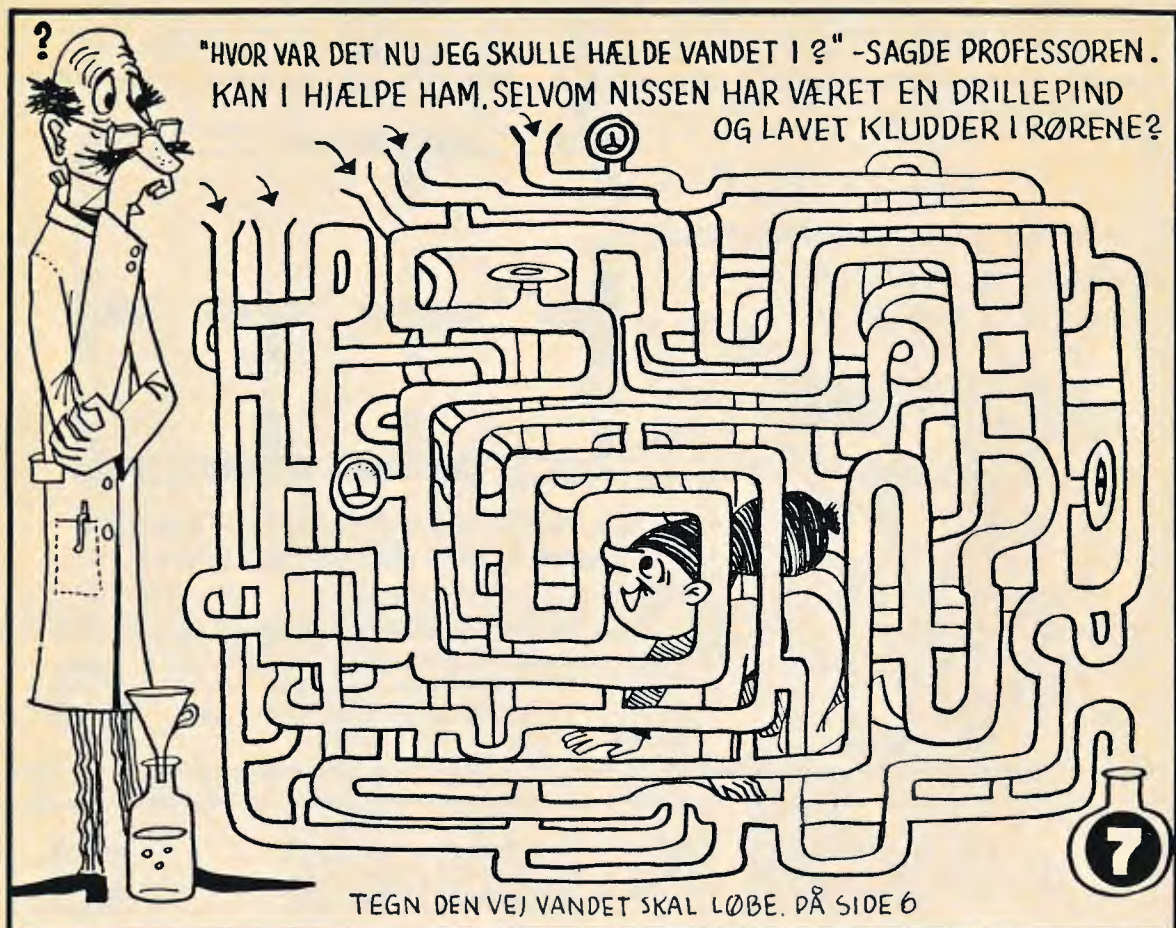
ADRESSE: _____

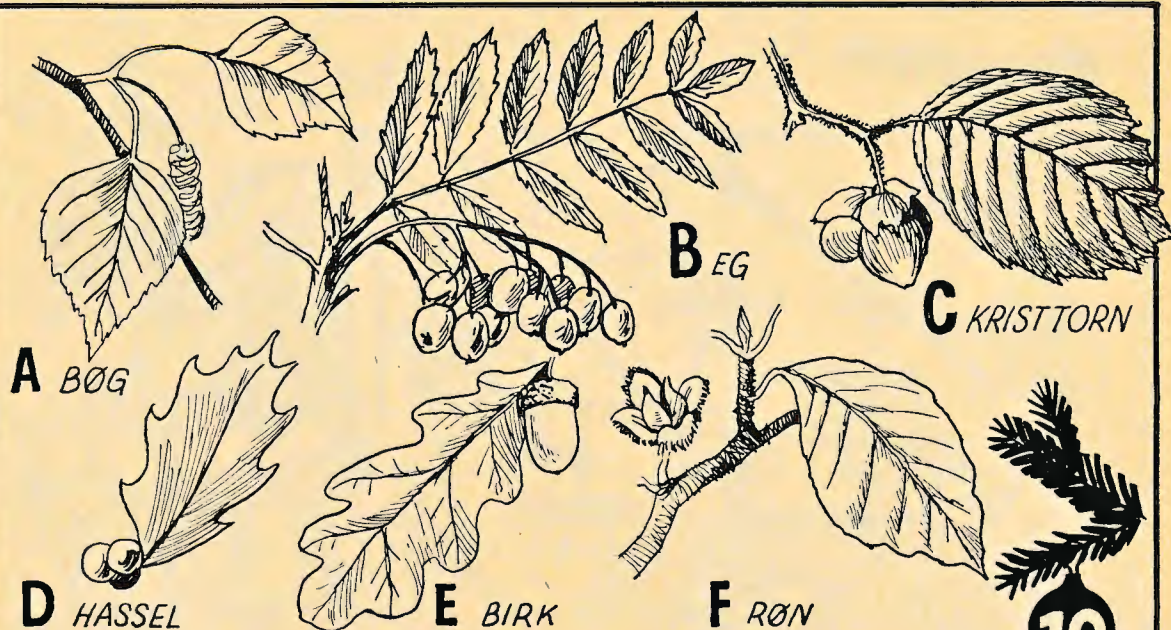
BY: _____

JEG ER D. 1. JANUAR 1961 FYLDT _____ ÅR

EVENTUEL PRÆMIE ØNSKES FRA: _____

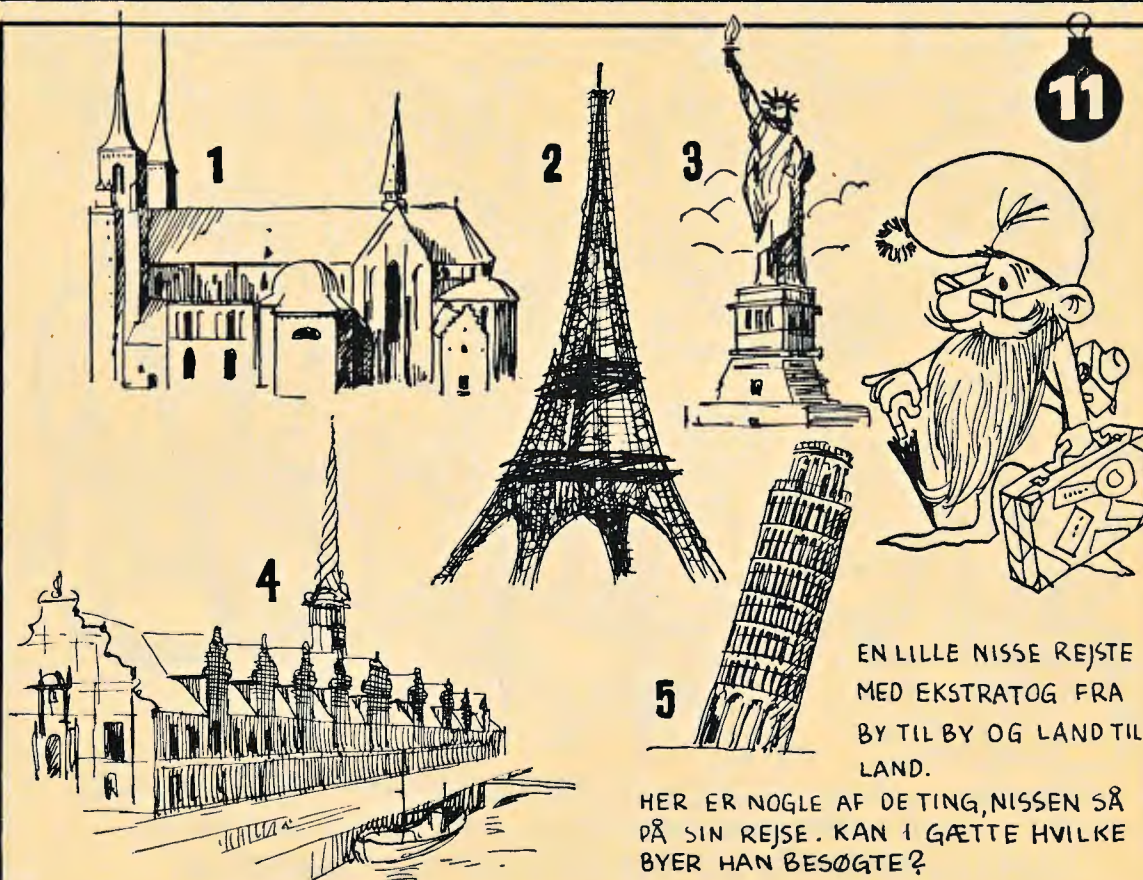
_____ SPEJDERDEPOT

10

HER HAR NISSEN OGSÅ VÆRET PÅ SPIL HAN HAR BYTTET OM PÅ NAVNENE. - SÆT DE RIGTIGE NAVNE VED BOGSTAVERNE PÅ SIDE 6.

11

EN LILLE NISSE REJSTE MED EKSTRATOG FRA BY TIL BY OG LAND TIL LAND.

HER ER NOGLE AF DE TING, NISSEN SÅ PÅ SIN REJSE. KAN I GÆTTE HVILKE BYER HAN BESØGTE?